

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Na etapie opracowywania projektu Programu wstępnie dokonano wyboru wariantu rekomendowanego do realizacji (OP III), a analizom w prognozie poddano wszystkie 3 ostateczne warianty ochrony przed powodzią, co jest podejściem prawidłowym. Pogłębione analizy na środowisko przyrodnicze przeprowadzone na potrzeby prognozy potwierdziły wybór wariantu OP III („W wyniku przeprowadzonych analiz oraz wykonanej analizy wielokryterialnej - rekomendowanym wariantem jest wariant OP III zapewniający największą retencję powodziową i umożliwiający realizację celu Projektu. Wdrożenie działań minimalizujących i odpowiednie zagospodarowanie polderów ograniczy możliwość wpływu na środowisko przyrodnicze”, str. 327).	Wyjaśniono	<p>Wyboru wariantu dokonano za pomocą analizy wielokryterialnej, uwzględniającej skuteczność w ograniczeniu zagrożenia powodziowego, koszty inwestycyjne i utrzymaniowe, stopień ingerencji w środowisko przyrodnicze oraz wpływ na życie społeczne na podstawie ośmiu kryteriów porównawczych:</p> <ul style="list-style-type: none">-Skuteczność osiągania celów zarządzania ryzykiem powodziowym,-Efektywność ekonomiczna,-Zapewnienie finansowania,-Kryterium zgodności z RDW,-Zakres i stopień negatywnego oddziaływania na środowisko,-Możliwe konflikty społeczne związane z realizacją działań,-Znaczenie dla realizacji strategii adaptacji do zmian klimatu,-Kryterium synergii - osiągnięcie celów z innych krajowych dokumentów planistycznych. <p>Analizując warianty OP I, OP II, OP III z uwzględnieniem wszystkich 8 kryteriów, wariantem uzyskującym najwyższą ocenę jest wariant OP III (ocena wariantów wg 8 kryteriów została opisana w rozdziale 7 Programu działań). Wariant OP III pomimo niższej oceny w zakresie kryteriów środowiskowych w stosunku do wariantu OP I, charakteryzuje się największą retencją powodziową oraz uzyskał wyższą ocenę w kryterium: Znaczenie dla realizacji strategii adaptacji do zmian klimatu oraz w kryterium: Wpływ na osiągnięcie strategii i programów w zakresie żeglugi, energetyki i środowiska.</p> <p>W ramach Prognozy zaproponowano działania minimalizujące, ograniczające wpływ wraz z propozycją zagospodarowania przyrodniczego wykorzystującego potencjał przyrodniczy obszaru, co powinno zminimalizować oddziaływanie planowanego wariantu na środowisko naturalne. W dalszej części tabeli odniesiono się do uwag w zakresie możliwego oddziaływania na obszary chronione i korytarze ekologiczne.</p>
1. 1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Fakt zarekomendowania do wdrożenia działań z wariantu 3 (OP III) tj. polder przepływowy Koszyce - Szczurowa + polder wzdłuż Wisły „Przykop” budzi zasadnicze zastrzeżenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Wątpliwości te dotyczą zwłaszcza polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (będącego również przedmiotem analizowanego wariantu OP II), którego realizacja doprowadzić może do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko i spowoduje przerwanie ciągłości morfologicznej rzeki Wisły. Zarówno budowa jak i funkcjonowanie tego polderu ingerować będą bezpośrednio w obszar Natura 2000 (opisane szerzej w dalszej części opinii). Budowa zapory czołowej w korycie Wisły będzie miała negatywne konsekwencje dla zachowania spójności sieci obszarów Natura 2000 związanych z doliną tej rzeki oraz spowoduje wystąpienie licznych oddziaływań pośrednich powodujących np. zakłócenie procesu migracyjnego wielu gatunków chronionych stanowiących przedmioty ochrony tych obszarów. Może to doprowadzić do zauważalnych, negatywnych zmian w zachowaniu funkcjonowania korytarza migracyjnego o randze krajowej.	Wyjaśniono	<p>Przerwanie ciągłości morfologicznej rzeki: Na etapie eksploatacji, przez sekcję przelewową na zaporze na Wiśle przeprowadzane będą wody podczas normalnej eksploatacji polderu przepływowego Koszyce - Szczurowa oraz wody powodziowe. W czasie przepływów średnich i niskich przepływ będzie swobodny przez otwarte przesła, co ma istotne znaczenie dla zachowania ciągłości morfologicznej. Dopiero w przypadku pojawienia się wezbrania powodziowego zamknięcia będą podnoszone lub opuszczane, dzięki czemu zacznie być gromadzona woda w polderze. Odptyw wód z polderu odbywać się będzie przez upusty denne zlokalizowane w zaporze, na poziomie dna rzeki. Umożliwia to odprowadzenie niskich i średnich przepływów przez czasę zaporę i swobodną migrację ichtiofauny w górę i w dół cieku. Poza okresami powodziowymi (czyli przez znaczącą część czasu), rzeka swobodnie przepływać będzie istniejącym korytem przez urządzenia upustowe i tym samym odbywać się będzie codzienny transport rumowiska. Odstąpienie od stałego piętrzenia pozwala na uniknięcie niekorzystnych zmian jakości wody w rzece.</p> <p>Zakładane funkcjonowanie polderu oznacza rzadką ingerencję w naturalny reżim hydrologiczny Wisły, pozostawiając w korycie przepływy możliwie najbardziej zbliżone do naturalnego. Zatem zastosowane rozwiązanie powinno ograniczyć wpływ funkcjonowania polderu na ciągłość morfologiczną cieku.</p> <p>Funkcjonowanie polderu w warunkach normalnej eksploatacji (poza wystąpieniem stanów powodziowych) umożliwiać będzie utrzymanie podstawowych warunków związanych z kształtowaniem się siedlisk ptaków w korycie rzeki na odcinku poniżej (transport drobnego rumowiska i jego odkładanie się w korycie rzeki w wyniku wahań poziomu wody w rzece).</p> <p>Zaprojektowanie zapory umożliwiającej migrację rybom i innym organizmom wodnym potwierdzają przykłady: Roztoki Bystrzyckie na Goworówce, Boboszów na Nysie Łódzkiej, Rzymówka na Kaczawie, Źródło: Jankowski W. Przyrodnicze skutki budowy i funkcjonowania zbiorników, przegląd Przyrodniczy).</p> <p>Wpływ na obszary Natura 2000, zachowanie spójności sieci obszarów Natura 2000:</p> <p>Odpowiedź w zakresie możliwego oddziaływania na obszary Natura 2000, obszary chronione – zostały udzielone w dalszej części Tabeli: pkt. 4.2, 4.5, 4.9, 4.12, 4.13, 4.15, 4.18, 4.19. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione.</p> <p>Negatywne zmiany w zachowaniu funkcjonowania korytarza migracyjnego o randze krajowej:</p> <p>Przewidywany wpływ przedsięwzięcia na korytarz ekologiczny uzależniony jest od stopnia defragmentacji i utraty łączności pomiędzy typami siedlisk przyrodniczych (łąk, lasów, samego korytarza rzeki). Uwzględniając możliwy wpływ związany z realizacją polderu przepływowego na zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków występujących w dolinie rzeki oraz w obrębie planowanego obiektu, wskazano w Prognozie: Realizacja wariantu wiązać się będzie z wpływem na korytarz ekologiczny.</p> <p>Budowa zapory czołowej polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa, realizacja nowych obwałowań stanowić będą przeszkodę na szlaku migracyjnym, przyczyniając się do pogorszenia warunków migracji zwierząt. Zapora stanowić będzie pewną przeszkodę w migracji zwierząt wzdłuż doliny Wisły i Uszwicy.</p> <p>Migracja zwierząt będzie odbywała się wzdłuż koryta rzeki (analogicznie jak w obrębie obiektów mostowych) oraz poprzez specjalne przejścia dla zwierząt w obrębie zapory czołowej (zamykane na czas piętrzenia wody w obrębie polderu). Tego rodzaju rozwiązania będą umożliwiały migrację różnych grup zwierząt (płazy, gady, ssaki, wzdłuż koryta rzeki, ptaki i nietoperze wzdłuż koryta jak i ponad zaporą czołową polderu).</p> <p>Ptaki oraz nietoperze w trakcie przelotów wzdłuż koryta rzeki będą musiały wznieść się ponad obiekty zapory osiągając wysokość ok. 80 m. Po zakończeniu realizacji prac, zahumuszowaniu i obsianiu mieszkankami traw zapory polderu, a także po odtworzeniu terenów zielonych powyżej zapory, bezpośrednio w strefie prowadzenia prac, oddziaływania na krajobraz będą występowały, ale będą ograniczone do obiektów zapory i jej bezpośredniego otoczenia. Poza zaporą czołową i wałami bocznymi, teren w obrębie polderu będzie przede wszystkim pokryty roślinnością naturalną i półnaturalną. Wzdłuż koryta rzeki na odcinku, gdzie planuje się zlokalizowanie zapory czołowej obecnie występują wąskie pasy zadrzewień wierzbowych i topolowych, poza bezpośrednim obszarem zajęтым pod zaporę ich zachowanie będzie możliwe.</p> <p>Eksploatacja zapory nie będzie stanowić przeszkody w przemieszczaniu się ryb i innych organizmów wodnych.</p> <p>Identyfikując możliwy wpływ zaproponowano działania minimalizujące niezbędne do uwzględnienia na dalszym etapie prac tj. wdrożenia rozwiązań projektowych i w efekcie technicznych, które zapewnią będą możliwość swobodnej migracji fauny przez obiekty zapory czołowej oraz zaprojektowanie odpowiedniego nachylenia skarp.</p> <p>Ponadto w Prognozie podkreślono:</p> <p>Zmiana zagospodarowania terenów z gruntów ornych na łąki i pastwiska, zachowanie dotychczasowych łąk, terenów podmokłych i bagiennych, odtworzenie starorzeczy w obszarze polderów może przyczynić się do wzrostu walorów przyrodniczych oraz możliwości zasiedlenia terenów w obrębie planowanych obiektów przez chronione i cenne gatunki roślin i zwierząt. W warunkach normalnej eksploatacji, poza okresami wystąpienia powodzi, polder powinien także pełnić funkcje naturalnej doliny dużej rzeki nizinnej, gdzie w zagospodarowaniu dominować będą ekstensywnie wykorzystywane użytki zielone, w ten sposób obszary te będą pełniły istotne funkcje przyrodnicze, będące jednocześnie zabezpieczone przed innymi formami zagospodarowania mogącymi niekorzystnie wpłynąć na walory przyrodnicze.</p> <p>Uwzględnienie powyższych wskazań przyczyni się do ograniczenia wpływu na korytarz migracyjny oraz zminimalizuje możliwe oddziaływanie.</p>
1. 2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	W przypadku wariantu OP I, również może dojść do licznych negatywnych oddziaływań na wiele	Wyjaśniono	<p>Oddziaływanie wariantu OP I na obszary Natura 2000 i zachowanie spójności sieci tych obszarów:</p> <p>Odpowiedź w zakresie możliwego oddziaływania na obszary Natura 2000, obszary chronione – zostały udzielone w dalszej części Tabeli: pkt. 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.11,</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
	<p>(pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)</p>	<p>obszarów chronionych, w tym na obszary Natura 2000, co może zagrażać zachowaniu spójności sieci tych obszarów, jednak budowa tego rodzaju polderów nie będzie wpływać na ciągłość morfologiczną rzeki. Budowa polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa i przegrodzenie rzeki Wisły zaporą czołową będzie wymagała tymczasowego przełożenia na czas budowy koryta rzeki Wisły i Uszwicy, co będzie negatywnie oddziaływać na migrację gatunków oraz może spowodować pogorszenie stanu JCWP. Nie można zatem zgodzić się ze stwierdzeniem (str. 259) „Zmianie nieznacznie ulegnie morfologia koryta w rejonie zapory. Wpływ na ciągłość biologiczną oraz transport rumowiska rzeczno będzie pomijalny. Oddziaływanie funkcjonowania polderu przepływowego Koszyce - Szczurowa na cele środowiskowe JCWP ocenia się jako umiarkowane. Na etapie budowy zapewniona zostanie ciągłość morfologiczna rzek z uwagi na poprowadzenie wód kanałami obiegowymi”. Natomiast dla żadnego z 17 polderów z wariantu OP I w prognozie nie stwierdzono zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP.</p>		<p>4.13, 4.14, 4.15. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderów na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione.</p> <p>Oddziaływanie budowy polderu przepływowego na etapie realizacji (przełożenia na czas budowy koryta rzeki Wisły i Uszwicy) i wpływ na stan JCWP:</p> <p>Zgodnie z zapisami Prognozy: Przełożenie koryta cieków na czas budowy i regulacja rzek Wisły i Uszwicy będzie miała wpływ na skład i liczebność fitobentosu. Na odcinkach koryta, objętego pracami może nastąpić utrata większości mikrosiedlisk typowych dla ekosystemu rzeczno. Niemniej, oddziaływania te nie powinny być znaczące w skali JCWP Wisła od Raby do Nidy (RW2000122159) i Uszwica od Borowego do ujścia (RW200011213969) w obrębie których prowadzone będą prace i założyć można, że przy realizacji stosownych działań minimalizujących, znaczące odtworzenie siedlisk nastąpi w perspektywie kilkuletniej.</p> <p>Zacytowany fragment Prognozy odnosi się do podsumowania możliwego oddziaływania, uwzględniając zarówno etap budowy jak i eksploatacji. Należy podkreślić, że na etapie eksploatacji w czasie przepływów średnich i niskich przepływ będzie swobodny przez otwarte przęsła. Co ma istotne znaczenie dla zachowania ciągłości morfologicznej. Dopiero w przypadku pojawienia się wezbrania powodziowego zamknięcia będą podnoszone lub opuszczane, dzięki czemu zaczną być gromadzona woda w polderze. Odpływ wód z polderu odbywać się będzie przez upusty denne zlokalizowane w zaporze, na poziomie dna rzeki. Umożliwia to odprowadzenie niskich i średnich przepływów przez czasę zapory i swobodną migrację ichtiofauny w górę i w dół cieków. Poza okresami powodziowymi (czyli przez znaczącą część czasu), rzeka swobodnie przepływać będzie istniejącym korytem przez urządzenia upustowe i tym samym odbywać się będzie codzienny transport rumowiska. Odstąpienie od stałego piętrzenia pozwala na uniknięcie niekorzystnych zmian jakości wody w rzece.</p> <p>Identyfikowany wpływ na etapie budowy zostanie zminimalizowany poprzez poprowadzenie wód kanałami obiegowymi. Dodatkowo przed rozpoczęciem prac należy uzgodnić z zespołem ekspertów środowiskowych (w tym z ekspertem ichtiologiem) szczegółowe warunki ich prowadzenia, tak aby nie doprowadzić do przerwania ciągłości korytarzy migracyjnych organizmów wodnych.</p> <p>Zgodnie z oprc. Zapory a powódzie. Raport Towarzystwa na rzecz Ziemi i Polskiej Zielonej Sieci”: „Ukierunkowanie projektów na redukcję fal o katastrofalnych rozmiarach skutkuje tym, że zbiornik napełnia się co kilkanaście lat (...) oraz nie ingeruje podczas wezbrań niewielkich i średnich. Ma to korzystne skutki (...) środowiskowe, ponieważ: (...) (2) nie zmienia naturalnych wahań przepływów i stanów poniżej zbiornika niezbędnych dla zachowania dobrego stanu ekosystemów wodnych i od wód zależnych, (3) nie tworzy przeszkody dla wędrówki ryb”.</p> <p>Zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP- wariant OP I:</p> <p>Zaproponowane poldery w ramach wariantu OP I, zlokalizowane są poza korytem Wisły i nie obejmuje działań związanych z grodzeniem koryt cieków, a więc nie będą powodować istotnej zmiany w parametrach biologicznych, fizykochemicznych oraz hydromorfologicznych JCWP. Zmiana sposobu wykorzystania terenu polderów w kierunku przyrodniczym winna ograniczyć m.in. presję działalności rolniczej na stan parametrów fizykochemicznych JCWP. Z uwagi na powyższe nie stwierdzono zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP.</p>
<p>1. 3.</p>	<p>Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)</p>	<p>Na uwagę zasługuje również kwestia znacznej skali przewidywanych wywłaszczeń (grunty prywatne, zarówno rolne, jak i nierolnicze) i przesiedleń w wyniku realizacji założeń Programu. W zależności od wariantu powierzchnia gruntów do wywłaszczenia kształtuje się na poziomie: wariant OP I - 3 815,26 ha, wariant OP II - 3 203,6 ha, wariant OP III - 3 665,43 ha. Ponadto, wystąpi konieczność przesiedleń i relokacji: wariant OP I - 10 budynków mieszkalnych, 12 budynków gospodarczych, 1 obiekt rekreacyjny do relokacji, 51 osób do przesiedlenia; wariant OP III - 248 budynków mieszkalnych, 357 budynków gospodarczych, 6 obiektów rekreacyjnych do relokacji, 779 osób do przesiedlenia.</p>	<p>Wyjaśniono</p>	<p>Podstawowy problem zagrożenia powodziowego w zlewni Górnej Wisły to niedobór sterowanej retencji w systemie ochrony przed powodzią, która umożliwiłaby zmniejszenie fali powodziowej w dolinie Wisły. Związane jest to z brakiem możliwości rozbudowy i podwyższania istniejących obwałowań. Wraz ze wzrostem wartości przepływów w dolinie Wisły podnosi się poziom wód i dochodzi do sytuacji, gdzie istniejące wały są przelewane i dochodzi do ich awarii. Na chwilę obecną na znacznych odcinkach wały posiadają już wysokość dochodzącą do 6-8 m, a ich dalsze podwyższanie zwiększy poziom ryzyka i zagrożenia dla terenów przyległych w przypadku ich awarii. Duże wysokości i natężenie opadów oraz krótkie czasy spływów wpływają na koncentrację fal z dopływów tj. Raby, Dunajca, Wisłoki i Sanu. Zapewnienie możliwości transformacji fali powodziowej poprzez sterowaną retencję, na przedmiotowym odcinku Wisły umożliwi redukcję wezbrania do wielkości umożliwiającej bezpieczne przeprowadzenie przez teren międzywał ograniczony istniejącymi wałami oraz zapobieżenie równoczesnej kulminacji fal powodziowych z południowych dopływów Wisły.</p> <p>Lokalizacja planowanego polderu przepływowego została wybrana ze względu na następujące aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uruchomienie nowych możliwości w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów, które obecnie zagrożone są zalewaniem wodami powodziowymi, a wskutek realizacji inwestycji objętych Programem będą poddane ochronie, przy jednoczesnym unowocześnieniu infrastruktury technicznej i komunalnej na terenach bezpośrednio objętych działaniami inwestycyjnymi,- Możliwość otwarcia na inwestycje nowych terenów, które poprzez modernizację i budowę nowych budowli przeciwpowodziowych zniosą ograniczenia zabudowy na tych terenach i zmienią ich status (obecnie jest to obszar szczególnego zagrożenia powodzią),- Charakterystyczny układ hydrograficzny, wymagający uregulowania, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem powodziowym –zmniejszenie szkód spowodowanych powodzią w 2010 roku,- Ukształtowanie doliny Wisły, predysponowane do zapewnienia dodatkowej retencji. <p>Obszar proponowanego polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa stanowi duży węzeł hydrograficzny. Do Wisły uchodzą tutaj następujące rzeki: Raba, Szreniawa, Nidzica, Gróbka, Uszewka oraz Uszwica, a powyżej znajduje się również ujście Drwinki. Umieszczenie polderu w takim terenie stanowi optymalne założenie pod względem technicznym – przegrodzenie Doliny Wisły zaporą czołową polderu pozwala na uzyskanie dużych pojemności retencyjnych przy stosunkowo niewielkiej wysokości napełnienia wodą, co nie jest tak efektywne w przypadku innych lokalizacji. W trakcie powodzi 2010 r. znaczna część terenów gminy Szczurowa wzdłuż Wisły została zalana wodą powodując straty dla życia, zdrowia i mienia ludzi.</p> <p>Należy podkreślić, że znaczna część obszaru planowanego polderu pokrywa się z wyznaczonymi oficjalnie obszarami zagrożenia powodziowego. Zakres tych obszarów opublikowany jest na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego, prezentowanych w internetowym Hydroportalu (źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZP), gdzie dostępne są mapy zagrożenia powodziowego – określające obszary, które mogą być zalane w przypadku wystąpienia powodzi o określonych prawdopodobieństwach (niskim – powódź raz na 500 lat – 0,2%; średnim – powódź raz na 100 lat – 1%; wysokim – powódź raz na 10 lat – 10%).</p> <p>Zasięgi obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego (powódź raz na 100 lat i powódź raz na 10 lat) ograniczają możliwości zabudowy tych terenów i wprowadzane są do wielu dokumentów planistycznych, w tym m.in. do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, gminnego programu rewitalizacji, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy.</p> <p>Lokalizowanie na tych terenach nowych obiektów budowlanych lub przebudowa już istniejącej zabudowy wymaga każdorazowo uzyskania pozwolenie wodnoprawnego. Więcej dostępnych informacji na temat istniejących dokumentów planistycznych lub etapów realizacji kolejnych aktualizacji map zagrożenia i ryzyka powodziowego można znaleźć na stronach Wód Polskich: www.powodz.gov.pl.</p> <p>Od 2010 roku wykonano dla regionu wodnego Małej i Górnej Wisły wiele analiz i koncepcji, natomiast wszystkie rozwiązania skupione wokół dopływów Wisły nie rozwiązywały problemu powodzi na samej Wiśle, wręcz nawet go potęgowały, w przypadku uszczelniania ochrony biernej na dopływach. Konieczne zatem było zaproponowanie działań, które w istotny sposób zretencjonują nadmiar wód powodziowych, mogących wygenerować straty, w tym co gorsza w sposób niekontrolowany</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
				<p>poprzez np. przerwanie obwałowania. Dlatego kilka lat temu podjęto decyzję o kompleksowym rozwiązaniu problemu zagrożenia powodziowego na Wiśle, wskutek której przygotowano i rozpoczęto już program inwestycyjny 5.7.1. (pełna nazwa: „Program działań nietechnicznych i retencyjnych stanowiący element zarządzania ryzykiem powodziowym w regionach wodnych Małej Wisły i Górnej Wisły (zlewnia powyżej Krakowa), z uwzględnieniem ochrony przed powodzią miasta Krakowa”), obejmujący zaprojektowanie i budowę 11 polderów i 2 zbiorników powyżej Krakowa oraz zaplanowano inne lokalne działania m.in. w zlewni Prądnika i Skawinki. Należy także podkreślić, iż mieszkańcy gmin położonych w dolinie Wisły poniżej Krakowa są beneficjentami tychże planowanych działań.</p> <p>Realizacja wariantu OP III, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego 138 661 ludzi (w strefie pośredniej), w przypadku wariantu OPI: 12 856 ludzi, a w przypadku wariantu OP II - 80 630.</p> <p>Obecny dokument ma charakter strategiczny i opisuje założenia dotyczące inwestycji, w tym przesiedleń oraz relokacji gospodarstw rolnych. Proces relokacji będzie uwzględniał specyfikę istniejących gospodarstw, w tym walory użytkowanych gleb, aby jak najlepiej dopasować nowe tereny do potrzeb rolników. Jeżeli podjęta zostanie decyzja o realizacji Projektu, szczegółowe informacje będą przygotowane w ramach dalszych etapów.</p>
1. 4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Działania służące do ochrony przed powodzią powinny być realizowane z uwzględnieniem naturalnych możliwości retencyjnych doliny rzeki Wisły, wynikających z ukształtowania terenu. Odsuwanie wałów od koryta rzeki powinno być realizowane w miejscu występowania naturalnych terenów zalewowych i polegać na odtwarzaniu naturalnej łączności koryta rzeki z doliną rzeczną. Analizowane warianty ochrony przeciwpowodziowej (OP I, OP II, OP III) nie są zaprojektowane w oparciu o powyższą koncepcję i mogą wywoływać szereg oddziaływań negatywnych, zagrażających przedmiotom i celom ochrony w poszczególnych obszarach chronionych.	Wyjaśniono	<p>W ramach Projektu oprócz retencji polderowej zidentyfikowano niespotykaną dotychczas ilość potencjalnych lokalizacji zadań z zakresu zielonej hydrotechniki. Zielona hydrotechnika, zdefiniowana w trakcie realizacji prac, to podejście do procesu związanego z planowaniem, projektowaniem i wykonawstwem obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej i przeciwdziałającej skutkom suszy, w oparciu o priorytet wykorzystania potencjału retencji naturalnej i krajobrazowej, uzupełnionej o obiekty techniczne, której celem jest maksymalne zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania, ograniczenie odpływu, a także poprawa stanu ilościowego i jakości zasobów wodnych w zlewni.</p> <p>Potencjał (informacje, bazy danych) zielonej hydrotechniki:</p> <ul style="list-style-type: none">-Starorzeczka (1200 zidentyfikowanych lokalizacji),-Mokradła i bagna (9300 zidentyfikowanych lokalizacji),-Analiza możliwości retencyjnych obszarów leśnych i rolniczych. <p>-Na tej podstawie podjęto decyzje o przeprowadzeniu działań pilotażowych.</p> <p>Realizacja celu Projektu zostanie także uzyskana w oparciu o sztuczną retencje polderową, gdzie planowane są działania mające na celu ochronę przed powodzią w regionie Górnej Zachodniej Wisły i Górnej Wschodniej Wisły, między Krakowem a Zawichostem. Program obejmuje budowę dwóch polderów (polderu przepływowego Koszyce - Szczurowa o pojemności 206,0 mln m3 oraz budowę polderu Przykop wzdłuż Wisły o pojemności 20,5 mln m3 oraz realizację działań z zakresu zielonej hydrotechniki, ukierunkowanych na zwiększenie retencji naturalnej (odtwarzanie starorzeczy, bagnisk i mokradeł, rowów melioracyjnych, zalesianie czy retencja rolnicza). Proponowane obiekty retencyjne mają na celu ograniczenie wielkości strat ludzkich, społeczno-ekonomicznych i środowiskowych. Rekomendowane rozwiązania zapewnią sterowaną retencję powodziową, która umożliwi znaczne obniżenie przepływów w rz. Wisła od m. Opatowiec do m. Sandomierz. Podwyższą one również skuteczność istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej, przede wszystkim w zakresie ochrony przeciwpowodziowej czynnej.</p>
1. 5.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Biorąc pod uwagę rozpatrywane warianty ostateczne: OP I, OP II, OP III, należy stwierdzić, że bardziej racjonalnym wyborem byłaby realizacja zakresu działań przewidzianych w ramach wariantu OP I, tj. 17 polderów wzdłuż Wisły w połączeniu z działaniami z zakresu zielonej hydrotechniki jednak w większej skali niż obecnie przewiduje Program. Wg autorów Programu i prognozy Wariant OP I jest najmniej efektywny pod względem redukcji przepływów, należy natomiast ocenić, że jego realizacja wiązałaby się ze znacznie mniejszą negatywną ingerencją w środowisko przyrodnicze i życie lokalnej społeczności. Wskazana jest ponadto weryfikacja, czy lokalizacja przynajmniej niektórych polderów z wariantu OP I mogłaby zostać zmieniona w celu zapewnienia minimalizacji negatywnych oddziaływań na obszary cenne przyrodniczo.	Wyjaśniono	<p>Wariant uwzględniający budowę 17 polderów przeciwpowodziowych był rozpatrywany w ramach Programu. Wyniki modelowania hydraulicznego wskazują, że jest to wariant najmniej efektywny, obserwuje się najmniejszą redukcję przepływów i stanów wody w punktach kontrolnych. Wariant ten nie pozwala na zgromadzenie zakładanej pojemności retencyjnej.</p> <p>Dlatego zaproponowano wariant OP II, OP III, uwzględniający realizację polderu przepływowego.</p> <p>Lokalizacja planowanego polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa została wybrana ze względu na następujące aspekty:</p> <ul style="list-style-type: none">- Uruchomienie nowych możliwości w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów, które obecnie zagrożone są zalewaniem wodami powodziowymi, a wskutek realizacji inwestycji objętych Programem będą poddane ochronie, przy jednoczesnym unowocześnieniu infrastruktury technicznej i komunalnej na terenach bezpośrednio objętych działaniami inwestycyjnymi,- Możliwość otwarcia na inwestycje nowych terenów, które poprzez modernizację i budowę nowych budowli przeciwpowodziowych zniosą ograniczenia zabudowy na tych terenach i zmienią ich status (obecnie jest to obszar szczególnego zagrożenia powodzią),- Charakterystyczny układ hydrograficzny, wymagający uregulowania, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem powodziowym – zmniejszenie szkód spowodowanych powodzią w 2010 roku,- Ukształtowanie doliny Wisły, predysponowane do zapewnienia dodatkowej retencji. <p>Obszar proponowanego polderu przepływowego Koszyce – Szczurowa stanowi duży węzeł hydrograficzny. Do Wisły w okolicach tego węzła uchodzą takie rzeki jak: Raba, Szreniawa, Nidzica, Gróbką, Uszewka oraz Uszwica, a powyżej znajduje się również ujście Drwinki. Umieszczenie polderu w takim terenie stanowi optymalne założenia pod względem technicznym, gdyż przegrodzenie Doliny Wisły zaporą czołową polderu pozwala na uzyskanie dużych pojemności retencyjnych przy stosunkowo niewielkiej wysokości napełnienia wodą, co nie byłoby możliwe w przypadku innych lokalizacji.</p> <p>Dodatkowo za zlokalizowaniem w tym miejscu polderu przepływowego przemawia fakt, iż wg obowiązujących obecnie map zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 1087 ze zm.), teren ten położony jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%). (źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZIP).</p> <p>Obowiązujące mapy zagrożenia powodziowego określające obszary, które mogą ulec zalaniu w przypadku wystąpienia powodzi o określonych prawdopodobieństwach (niskim – powódź raz na 500 lat – 0,2%; średnim – powódź raz na 100 lat – 1%; wysokim – powódź raz na 10 lat – 10%), jak również mapy ryzyka powodziowego prezentowane są na Hydroportalu (źródło: https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZIP).</p> <p>Należy pamiętać, że pokazane na mapach jw. obszary szczególnego zagrożenia powodziowego (powódź raz na 100 lat i powódź raz na 10 lat), zgodnie z zapisami art. 166 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne uwzględnia się we wszystkich dokumentach planistycznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego, w tym m.in. w planie ogólnym gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, gminnym programie rewitalizacji, czy też decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy. Jednocześnie planowana w dokumentach jw. zabudowa i planowane zagospodarowanie terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią podlega znacznym ograniczeniom, a nawet całkowitemu zakazowi. Ponadto lokalizowanie na obszarach jw. nowych obiektów budowlanych wymaga każdorazowo uzyskania pozwolenie wodnoprawnego. Więcej dostępnych informacji na temat istniejących dokumentów planistycznych lub etapów realizacji kolejnych aktualizacji map zagrożenia i ryzyka powodziowego można znaleźć na stronach Wód Polskich: www.powodz.gov.pl.</p> <p>Odnosząc się do oddziaływań związanych z realizacją i eksploatacją polderu przepływowego na środowisko przyrodnicze odpowiedzi udzielono w dalszej części Tabeli: pkt. 4.2, 4.5, 4.9, 4.12, 4.13, 4.15, 4.18, 4.19. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>Oдноśnie wyników oceny oddziaływania na środowisko przedstawionej w prognozie należy stwierdzić, że zakres i skala zidentyfikowanych oddziaływań będzie w rzeczywistości większa i poważniejsza niż przedstawiono, nieograniczająca się jedynie do wyznaczonych granic polderów przeciwpowodziowych (zostało to opisane szerzej w dalszej części opinii). Przede wszystkim nie można zgodzić się z wnioskami przedstawionymi w prognozie dotyczącymi oddziaływania na obszary Natura 2000, zgodnie z którymi nie zidentyfikowano możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji polderów na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (str. 240, 241, 242, 245, 327). Wnioski te są ponadto niespójne z informacjami zawartymi w załączniku 2: Tabele oddziaływań, gdzie wskazano oddziaływania znaczące (wiersz 1 „możliwa ingerencja w chronione siedliska”). Konieczna jest weryfikacja tych analiz oraz uspojnienie wniosków poprzez przedstawienie jednoznacznego stanowiska w tej kwestii, zwłaszcza w kontekście art. 55 ust. 2 ustawy ooś, którego spełnienie jest formalną podstawą umożliwiającą przyjęcie projektu dokumentu - projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2024 r., poz. 1478 ze zm.), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Analiza spełniania tych przesłanek powinna zostać przedstawiona w prognozie.</p>	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	<p>Wnioski zostały ujednolicone. Zacytowany fragment załącznika 2 – nie dotyczył oddziaływania na obszary Natura 2000 jako całość, w tabeli identyfikowano potencjalne oddziaływanie wynikające z prowadzenia prac budowlanych. Przedstawiona ocena w rozdziałach Prognozy uwzględnia potencjalny wpływ na obszary Natura uwzględniając możliwe oddziaływania na poszczególne elementy (m.in. zidentyfikowane w załączniku), wraz z działaniami minimalizującymi. Zgodnie z przedstawionymi odpowiedziami na szczegółowe uwagi nr 4 opinii GDOŚ, planowane warianty OP I, OP II, OP III nie powinny być źródłem istotnych negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 i ich spójność. W prognozie, jak również w dalszej części odpowiedzi zidentyfikowano możliwe oddziaływania, wskazując szereg działań minimalizujących niezbędnych do uwzględnienia i doprecyzowania na kolejnym etapie uzyskiwania decyzji o środowiskach uwarunkowaniach. Odnosząc się do oddziaływań związanych z realizacją i eksploatacją polderu przepływowego na środowisko przyrodnicze odpowiedzi udzielono w dalszej części Tabeli: pkt. 4.2, 4.5, 4.9, 4.12, 4.13, 4.15, 4.18, 4.19. Wskazując, iż nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 i na inne obszary chronione.</p>
3.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>Pozytywnie należy ocenić zamiar realizacji działań nietechnicznych z zakresu zielonej hydrotechniki, związanych z uzyskaniem dodatkowej objętości retencyjnej w krajobrazie, obejmujących: odtwarzanie starorzeczy, retencję rolniczą na gruntach zmeliorowanych, retencję bagien i mokradeł oraz zalesienia. Działania te doskonale wpisują się w cele rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 1991). Realizacja działań pilotażowych z zakresu zielonej hydrotechniki może w przyszłości stanowić inspirację do planowania następnych tego rodzaju inwestycji na terenie Polski. Działania te samodzielnie nie są wystarczające do osiągnięcia głównego celu Programu tj. zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego, jednak w perspektywie długofalowej powinny mieć korzystny wpływ na stosunki wodne w zlewni. Natomiast zastrzeżenia wzbudza zbyt mała skala działań o charakterze nietechnicznym w stosunku do technicznych rozwiązań zaplanowanych w Programie (poldery). Przykładowo, na obszarze objętym Programem zidentyfikowano łącznie 1571 starorzeczy, zaś realizację działań pilotażowych zaproponowano wyłącznie dla jednego z nich. Dodatkowo,</p>	Wyjaśniono	<p>Planowanie działań retencji naturalnej (Nature Based Solutions) w Projekcie odbywało się w dwóch etapach. Na początku przeprowadzono analizy studialne w celu zbadania możliwości do wykorzystania retencji - określono potencjał retencyjny zlewni projektu. Wynik wstępnych analiz potencjału retencyjnego wymagał wielu uszczegółowień, które przeprowadzono w drugim etapie. Spośród zbioru wielu działań wytypowano lokalizacje optymalne z punktu widzenia możliwości do uzyskania retencji, warunków terenowych, kolizji z infrastrukturą, wstępnie rozpoznano także strukturę własnościową i interesariuszy. W ten sposób w Projekcie zaproponowano dla każdego z typów retencji naturalnej działania pilotażowe, które w przyszłości będą stanowić bazę do planowania kolejnych tego rodzaju inwestycji. Celem pilotaży było również stworzenie praktyk ukierunkowanych na odtwarzanie naturalnej retencji, w zakresie: Rozwiązań technicznych i technologicznych; Harmonogramu realizacji poszczególnych inwestycji; Platformy instytucjonalnej i własnościowej realizowanych działań; Doboru interesariuszy; Zarządzania ryzykiem realizacji; Przyjętej, możliwie powtarzalnej metodyki realizacji poszczególnych rozwiązań. W ramach projektu proponujemy przeprowadzenie działań pilotażowych:</p> <ul style="list-style-type: none">-Retencji glebowej (rolniczej na gruntach zmeliorowanych) – w zlewni rzeki Wschodnia w pobliżu miejscowości Strzelce – wielkość retencionowanej wody na wybranym obiekcie wynosi 0,068 mln m3,-Retencji bagien i mokradeł – w zlewni rzeki Drwinki w powiecie bocheńskim - Łączna pojemność zmagazynowanej wody wynosi 2.4 mln m3,-Odtworzenie Starorzecza – w zlewni Raby, w powiecie bocheńskim - Objętość starorzecza przy wykorzystaniu maksymalnej rzędnej to 0.9 mln m3,-Zwiększenie zalesienia zlewni w zlewnie rzeki Brzeźnicy, prawy dopływ Nidy – łączna pojemność wody zretencionowanej wskutek zwiększenia lesistości zlewni wynosi 9.9 tys. m3. <p>Tak jak wspomniano powyżej - wytypowano lokalizacje optymalne z punktu widzenia możliwości do uzyskania retencji, warunków terenowych, kolizji z infrastrukturą, wstępnie rozpoznano także strukturę własnościową i interesariuszy. Analogicznie przeprowadzono wstępną ocenę wpływu, bazując na materiałach obecnie dostępnych. Dokładna analiza oddziaływań wymagać będzie m.in. inwentaryzacji przyrodniczej i uszczegółowienia rozwiązań umożliwiających zachowanie, bądź odtworzenie cennych elementów środowiska przyrodniczego. Przy opracowaniu dokumentacji niezbędna będzie współpraca z zespołem przyrodników, którzy będą weryfikować i konsultować założenia projektu. Realizacja dokumentacji obejmować będzie następujące etapy prac:</p> <p>Prace przygotowawcze:</p> <ul style="list-style-type: none">-Weryfikacja postanowień następujących dokumentów: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy; Plan urządzania lasów; Dokumenty dotyczące ochrony obszarów przyrody,-Rozpoznanie lokalnych warunków klimatycznych, wodnych i glebowo-gruntowych,-Rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczych (inwentaryzacja siedlisk i gatunków chronionych),-Wykonanie dokumentacji umożliwiającej odtworzenie naturalnej retencji z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i odbudową, poprawą stanu siedlisk,-Przeprowadzenie wszelkich prac związanych z przygotowaniem obszaru pod planowane działanie. <p>Etap realizacji działania.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		lokalizacja niektórych działań jest nietrafiona, a przedstawiona ocena oddziaływania na środowisko zbyt pobieżna, o czym szerzej w dalszej części opinii. Wyjaśnienia wymaga także czy realizacja działań z zakresu zielonej hydrotechniki miałyby być uzupełnieniem wszystkich 3 wariantów, czy też jedynie wariantu OP III (niespójne informacje przedstawione są na str. 38, 39, 40 Programu oraz w Załączniku 1 do Programu).		Nadzór specjalistów przy realizacji działania. Prowadzenie działań monitoringowych. Przeprowadzanie regularnych czynności ochronnych. Zatem kolejny etap będzie obejmował zarówno opracowanie dokumentacji technicznej, jak również zweryfikowanie uwarunkowań środowiskowych, w tym wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej. Przedstawione działania stanowić będą bazę do planowania w przyszłości kolejnych tego rodzaju inwestycji. Celem pilotaży było również stworzenie praktyk ukierunkowanych na odtwarzanie naturalnej retencji. Realizacja działań z zakresu zielonej hydrotechniki stanowi uzupełnienie wszystkich 3 wariantów operacyjnych. Skorygowano zapisy w Programie. Odpowiedzi na uwagę dotyczącą nietrafionych lokalizacji niektórych działań przedstawiono w dalszej części Tabeli: pkt. 4.7.
4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Ocena oddziaływania na formy ochrony przyrody, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione, korytarze ekologiczne Teren, na którym realizowane będą działania zaplanowane w ramach 3 wariantów operacyjnych znajduje się w granicach lub położony jest w sąsiedztwie: -10 obszarów Natura 2000: -PLB120002 Puszcza Niepołomicka, -PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszewką, -PLH120008 Koło Grobli, -PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce, -PLH120010 Lipówka, -PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły, -PLH260027 Ostoja Gaj, -PLH260032 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka, -PLB260001 Dolina Nidy, -PLH180020 Dolina Dolnego Sanu, -4 rezerwatów przyrody: Wiślicko-Kobyle, Lipówka, Gaj, Wisła pod Zawichostem, -5 obszarów chronionego krajobrazu (dalej jako: OChK): Koszycki OChK, OChK Doliny Wisły, Nadnidziański OChK, Solecko-Pacanowski OChK, Włoszczowsko-Jędrzejowski OChK, -w otulinie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, -Zespołach przyrodniczo-krajobrazowych: W widłach Wisły i Raby oraz Lasy Zwierzyniec i Jasień. Dodatkowo, planowany polder przepływowy Koszyce-Szczurowa (Wariant OP II i OP III) częściowo pokrywa się z granicą projektowanego rezerwatu przyrody Skarpy w Morsku.	Wyjaśniono	Wskazane obszary zostały uwzględnione w Prognozie oraz dokonano analizy możliwych oddziaływań na niniejsze formy ochrony przyrody.
4. 1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLB120002 Puszcza Niepołomicka W granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Niepołomicka ma być zrealizowane działanie z zakresu zielonej hydrotechniki (retencja bagien i mokradeł). Na str. 35 prognozy stwierdzono, że „obszary predysponowane do realizacji tego typu działań retencyjnych powinny charakteryzować się określonym typem pokrycia terenu, najlepiej roślinnością, dla której predysponowane jest bytowanie w środowisku silnie uwodnionym”. Wskazanie lokalizacji tych działań w obszarze Puszczy Niepołomickiej należy zatem uznać za bezzasadne. Opisane prace, polegające na zmianie stosunków wodnych i nawodnieniu terenu, mogą doprowadzić do niekorzystnych zmian w strukturze i funkcjonowaniu siedliska 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, które jest siedliskiem żyznym, ale stanowczo nie zalicza się do siedlisk silnie uwodnionych. Jest to siedlisko kluczowe dla zachowania populacji muchołówek	Wyjaśniono	Planowane nowe obwałowanie rzeki zlokalizowane miałyby być ok. 400 m na wschód od istniejącego koryta Wisły, w rejonie tym rzeka zatacza łuk w kierunku zachodnim. Istniejący wał Wisły ogranicza występowanie naturalnego terenu zalewowego rzeki położonego po lewostronnej stronie koryta. Obszar, który miałby być potencjalnie dostępny dla wód zalewowych obejmuje powierzchnię ok. 280 ha. Teren to w większości obszary leśne oraz pozostałości starorzeczy. Obecności starorzeczy, w tym miejscu odzwierciedlona jest także w utworzonych innych formach ochrony przyrody – rezerwat Wiślicko Kobyle. W rejonie tym koryto Wisły w przeszłości meandrowało, starorzeczka stanowią pozostałość tego dawnego naturalnego koryta rzeki. Tym samym obecny wał rzeki chroni przed zalewami naturalny obszar zalewowy rzeki, w obrębie którego istniejącą także formy typowo zależne od zalewów powierzchniowych jak starorzeczka. Przed wybudowaniem obwałowania obszar ten najprawdopodobniej był regularnie zalewany przez rzekę podczas występowania wysokich stanów wód i przejścia wód powodziowych. Analizując materiały kartograficzne widoczne jest, iż naturalny obszar zalewowy został w sposób sztuczny ograniczony. Chroniony aktualnie obszar stanowią siedliska leśne i starorzecze. Na terenie tym nie są zlokalizowane obszary zurbanizowane. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, a także kierując się możliwością zwiększenia powierzchni naturalnego terenu zalewowego rz. Wisły zaproponowano w tym miejscu zmianę położenia prawostronnego obwałowania Wisły. Należy zwrócić uwagę, iż obszar potencjalnie otwarty dla okazjonalnych zalewów wodami powierzchniowymi obejmujący ok. 280 ha w granicach obszaru Natura 2000 Puszcza Niepołomicka stanowi ok. 2,4% powierzchni obszaru Natura 2000, którego zdecydowana większość położona jest z dala od koryta Wisły, zatem jest to powierzchnia trwałego występowania siedlisk grądowych, podczas gdy w sąsiedztwie koryta Wisły, gdzie planowana jest zmiana lokalizacji obwałowania, to właśnie budowa wału, mogła na przestrzeni lat doprowadzić do „grądowienia” siedlisk łęgowych zlokalizowanych wcześniej w strefie zalewu wód rzeki. Zagrożenie wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na populację muchołówki białoszyjej jest zatem bardzo mało prawdopodobne, a proces zmiany lokalizacji wału stanowi odtworzenie naturalnego układu przyrodniczego, istniejącego w tym miejscu przed budową obwałowania. Przesunięcie obwałowania umożliwi także okresowe zalewanie wodami powierzchniowymi obszaru rezerwatu przyrody Wiślicko Kobyle, który został powołany właśnie dla ochrony zbiorowisk roślinnych i fauny typowej dla starorzeczy. Obszary występujące w tym miejscu będą sporadyczne występujące prawdopodobnie raz na kilkanaście/kilkadziesiąt lat proces ew. przemian w drzewostanie będzie

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>białoszyjej <i>Ficedula albicollis</i>, stanowiącej przedmiot ochrony obszaru, wymieniony w zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z 8 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Niepołomicka PLB120002 (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2014 r., poz. 4390). Dodatkowo w Programie, w obszarze Puszczy Niepołomickiej zaproponowano powstanie jednego z polderów przeciwpowodziowych - Puszcza Niepołomicka (wariant OP I), ingerującego w ok. 2% powierzchni obszaru Natura 2000. Rozwiązania wpływające na podniesienie poziomu wód gruntowych mogą być rozwiązaniami nieadekwatnymi dla potrzeb dominującego na tym terenie siedliska 9170. Mogą powodować jego zniszczenie i przekształcenie w kierunku siedlisk bardziej wilgotnych, jednocześnie mniej preferowanych przez muchołówkę białoszyją. Ptak ten związany jest z występowaniem starych lasów liściastych, przede wszystkim grądów i buczyn. Puszcza Niepołomicka jest jedną z kluczowych w Polsce ostoj tego gatunku, a utrzymanie aktualnego stanu jego ochrony jest jednym z celów działań ochronnych dla przedmiotowego obszaru chronionego. W przypadku realizacji tych działań może dojść do znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony tego obszaru.</p>		<p>powolny i prawdopodobnie doprowadzi do powstania mozaiki różnego rodzaju siedlisk leśnych w tym wilgotnych grądów i łęgów. Na temat stanowisk pachnicy dębowej i kozioroga dębosza brak jest szczegółowych danych na temat ich występowania w obszarze (PZO obszaru Natura 2000), możliwe, iż ich występowanie związane jest z obszarami położonymi na skrajach drzewostanu lub w sąsiedztwie dróg leśnych, gdzie występują pojedyncze eksponowane dęby. Ponownie występowanie sporadycznych zalewów wodami nie będzie powodowało nagłej zmiany warunków występowania tych gatunków.</p>
4. 2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszewką W obszarze Natura 2000 PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszewką planowane jest utworzenie polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). Obszar polderu ingeruje w ok. 11% powierzchni wskazanego obszaru chronionego, przez co, w przypadku jego realizacji może dojść do znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru: 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion i 6440 - łąki selernicowe Cnidion dubii oraz gatunki fauny: modraszek nausitous Phengaris nausithous, modraszek telejus Phengaris teleius, czerwoczyk nieparek Lycaena dispar, ustanowione na mocy rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z 20 maja 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dębówka nad rzeką Uszewką (PLH120066) (Dz. U. z 2022 r., poz. 1326). W prognozie niewłaściwie przeanalizowano zakres przewidywanych oddziaływań, wskazując, że ingerencja w wymienione siedliska i gatunki może wystąpić przede wszystkim na etapie prac budowlanych, związanych m.in. z planowaną rozbiórką starych i budową nowych wałów, lokalizacją zapleczy budowy, dróg i placów technologicznych. Dodatkowo konstrukcja polderu zakłada powstanie dodatkowych elementów o nieznaney na etapie sporządzania Programu lokalizacji i parametrach np.: urządzenia kontrolno-pomiarowe, drogi techniczne, budynek zaplecza obsługi technicznej dla stałego personelu obsługi polderu, ciąg pieszo-rowerowy na koronie zapory, ścieżki edukacyjne i rowerowe w czaszy polderu. W</p>	Wyjaśniono	<p>Rozmieszczenie siedlisk płatów siedlisk przyrodniczych 6410 pozostających w obrębie polderu jest znane. Płaty łąk występują w postaci niewielkich powierzchniowo enklaw siedliska, wzdłuż uregulowanego koryta Uszewki. W sąsiedztwie miejsc prac związanych w formowaniem wałów bocznych polderu jest zlokalizowany jeden płat siedliska o powierzchni ok. 0,65 ha. Dodatkowe elementy obiektu, które planowane są do wykonania w przyszłości jak urządzenia kontrolno-pomiarowe, drogi techniczne, budynek zaplecza obsługi technicznej dla stałego personelu obsługi polderu, ciąg pieszo-rowerowy na koronie zapory, ścieżki edukacyjne i rowerowe w czaszy polderu, nie będą zlokalizowane w płatach siedliska, zatem nie występuje nawet potencjalne zagrożenia ich naruszenia w związku z realizacją obiektu. Dodatkowo w obrębie polderu części gruntów ornych zostanie przekształconych w użytki zielone i będzie trwale użytkowana w ten sposób. Należy pamiętać, że całość gruntów w czaszy polderu staje się gruntem Skarbu Państwa, co ułatwia zarządzanie obiektem, w tym umożliwia planowanie użytkowania płatów siedlisk przyrodniczych i ich trwałego zabezpieczenia (m.in. na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowej). W granicach polderu zlokalizowana jest niewielka część obszaru, który może być sporadycznie zalewany wodami gromadzonymi w polderze. W normalnych warunkach funkcjonowania łąki stanowiące siedlisko przyrodnicze 6410 i siedliska gatunków modraszków i czerwoczyka nieparka będą podlegały ekspensywnemu użytkowaniu zgodnie z warunkami zachowania siedliska i siedlisk gatunków, nie dojdzie do ich fizycznego zniszczenia, ani trwałej zmiany warunków wodnych, które mogłyby doprowadzić do przekształcenia w kierunku innych siedlisk. Należy mieć na uwadze, iż zarówno siedlisko 6410 jak i oba gatunki modraszków oraz czerwoczyk nieparek występują naturalnie w dolinach rzecznych, które podlegają okresowym zalewom rzek, które w przypadku rzek nizinnych także mogą trwać do kilkunastu dni. Gatunki modraszków w obrębie obszaru Natura 2000 funkcjonują na zasadzie metapopulacji, tym samym nawet w przypadku napełnienia polderu i zalania części łąk, w bezpośrednim sąsiedztwie istnieją odpowiednie siedliska, które pozostają chronione w granicach obszaru Natura 2000, jednak nie są zlokalizowane w granicach i polderu i nie są zagrożone nawet potencjalnymi oddziaływaniami związanymi z wystąpieniem powodzi. W obrębie polderu ze względu na przejęcie gruntów przez Skarb Państwa istnieją większe możliwości zabezpieczenia płatów siedliska i zapewnienia, im trwałego, ekstensywnego użytkowania. Koryto rzeki Uszwicy jak i jej dopływu Uszewki, są obecnie uregulowane i mają formę „kanałów”. Bezpośrednio nad korytem Uszwicy, w granicach polderu, nie występują płaty siedlisk przyrodniczych stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, tym samym to siedlisko nie jest zagrożone pracami związanym z realizacją polderu.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>związku z tym, rzeczywista skala negatywnego oddziaływania tego projektu na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszewką może ulec zwiększeniu. W przypadku funkcjonowania polderu, szczególnie istotne będzie zachowanie występującego na tym obszarze siedliska 6410, którego powierzchnia według danych ze standardowego formularza danych (dalej jako: sdf) dla obszaru PLH120066 Dębówka nad rzeką Uszewką stanowi ok. 1,3% zasobów europejskich chronionych w sieci Natura 2000. W przypadku zmiany w sposobie użytkowania gruntów lub rezygnacji z gospodarowania rolniczego na terenie realizacji polderu, może dojść do zakłócenia składu gatunkowego roślin, w konsekwencji przekształcenia łąk w inne typy zbiorowisk i ekspansji roślinności z gatunków o charakterze inwazyjnym. Pogorszenie stanu lub zanik omawianego siedliska może nastąpić również wskutek stagnacji wody w obrębie jego płatów znajdujących się w polderze. Zmiany w siedlisku 6410 stanowią ponadto zagrożenie dla zachowania populacji czerwonończyka nieparka. Występowanie tego gatunku motyla jest zależne od obecności płatów łąk, w tym przypadku siedliska przyrodniczego: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe. Dodatkowo należy zauważyć, że budowa polderu będzie wymagała uregulowania koryta rzeki Uszwicy. Działania te mogą negatywnie wpłynąć na stosunki wodne w omawianym obszarze, a w konsekwencji na zachowanie wspomnianych powyżej siedlisk łąkowych.</p>		
4. 3.	<p>Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)</p>	<p>PLH120008 Koło Grobli i rezerwat przyrody Wiślisko Kobyle W granicach obszaru Natura 2000 Koło Grobli oraz rezerwatu Wiślisko Kobyle przewidziano budowę polderu przeciwpowodziowego Puszcza Niepołomicka (wariant OP I). Lokalizacja polderu ingeruje w ok. 46% powierzchni obszaru Natura 2000 oraz w całości pokrywa się z terenem ww. rezerwatu przyrody. W wyniku jego realizacji może dojść do znaczącego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000: 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum i Tilio Carpinetum, pachnica dębowa Osmoderma eremita, kozioróg dębosz Cerambyx cerdo, wymienione w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z 28 grudnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Koło Grobli (PLH120008) (Dz. U. z 2023 r., poz. 117). W prognozie dokonano niewłaściwej analizy oddziaływań, pomijając wpływ realizacji polderu na pachnicę dębową i kozioroga dębosza. Analogicznie jak w PLB120002 Puszcza Niepołomicka, rozwiązania wpływające na podniesienie poziomu wód gruntowych mogą być rozwiązaniami nieadekwatnymi dla potrzeb dominującego na tym terenie siedliska 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, powodującymi jego przekształcenie w kierunku siedlisk bardziej wilgotnych. Zmiana w strukturze i funkcjonowaniu</p>	<p>Wyjaśniono</p>	<p>Udzielono odpowiedzi wyżej, przy okazji obszaru Puszcza Niepołomicka PLB120002 (pkt. 4.1). W zakresie rezerwatu przyrody Wiślisko Kobyle, zmiana lokalizacji prawostronnego wału Wisły, umożliwiłaby naturalne zalewy powierzchni starorzecza wodami rzeki, tym samym przywracając czynnik pozytywnie wpływający na stan zbiorowisk roślinnych w granicach rezerwatu przyrody związanych ze starorzeczem. Doszłoby zatem do poprawy warunków wodnych w obrębie starorzecza, które przed realizacją wału powodziowego w sytuacjach powodziowych pozostawało zapewne w strefie zalewu powierzchniowego wodami Wisły.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		siedliska 9170, które jest istotne dla utrzymania populacji pachnicy dębowej i kozioroga dębosza, może doprowadzić do znaczącego negatywnego wpływu na te gatunki owadów. Budowa polderu może dodatkowo łamać zakaz obowiązujący w rezerwacie przyrody Wiślisko Kobyłe dotyczący zmiany stosunków wodnych oraz powodować zmiany w biotopie położonego na terenie rezerwatu starorzecza, czego nie uwzględniono w prognozie.		
4. 4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce W obszarze Natura 2000 PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce przewidziano budowę polderu Janiszów (wariant OP I). Według informacji przedstawionej na str. 129 prognozy, udział powierzchni obszarów objętych ochroną w obrębie planowanego działania wynosi ok. 4%. Z analizy załącznika graficznego nr 7 tj. Lokalizacja polderów względem obszarów chronionych wynika, że ok. 90% powierzchni wskazanego polderu znajduje się w granicach omawianego obszaru Natura 2000. Taka lokalizacja polderu może wywołać negatywne oddziaływanie na zidentyfikowane w granicach tego polderu siedliska przyrodnicze, tj.: 6440 - łąki selernicowe, 6510 - niżowe i górskie świeże łąki Arrhenatherion elatioris, 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion (str. 116 prognozy, rys. 40 tj. Lokalizacja siedlisk przyrodniczych w obrębie i najbliższym otoczeniu polderu Janiszów). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 2 września 2022 w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Przełom Wisły w Małopolsce (PLH060045) (Dz. U. z 2022 r. poz. 2159) wskazane siedliska przyrodnicze są przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce. Należy zauważyć, że zmiana stosunków wodnych związana ze wzrostem poziomu wody i długotrwałymi podtopieniami jest jednym z zagrożeń zidentyfikowanych dla siedliska 6440 i 6510 w planie zadań ochronnych (dalej: pzo) dla obszaru Natura 2000 PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2015 r., poz. 4331).	Wyjaśniono	Polder Janiszów zlokalizowany jest w obrębie naturalnego terenu zalewowego w widłach rzeki Sanny i Wisły. Obszar ten cechuje się niskim stopniem zabudowy i pokrycia infrastrukturą, w pokryciu terenu dominują użytki zielone i grunty orne. Tym samym obszar ten posiada odpowiednie predyspozycje, aby wzmocnić jego funkcje jako obszaru zalewowego. Polder zasadniczo odróżnia się od naturalnego obszaru, gdzie możliwe jest wystąpienia wody z koryta rzeki, możliwością kontroli nad gromadzeniem i odprowadzaniem wód powodziowych. Siedliska takie jak starorzecza 3150 oraz łąki selernicowe 6440 wykształcają się i występują w warunkach okresowego zalewania wodami rzeki. Zlokalizowany w naturalnym terenie zalewowym rzek, w widłach Sanny i Wisły, obszar polderu nie zmienia istotnie warunków w jakich funkcjonują oba typy siedlisk przyrodniczych. Dotyczy to także niewielkich płątów łąk świeżych, które występują nad uregulowanym korytem Sanny. Płaty tych łąk zlokalizowane są bezpośrednio nad korytem rzeki, a więc w przeszłości, kiedy koryto miało naturalny przebieg mogły to być łąki o bardziej wilgotnym charakterze. Powstanie polderu, ze względu na przejście gruntów w zarząd Skarbu Państwa umożliwia także sprawniejsze zarządzanie użytkami zielonymi, które stanowią główną formę pokrycia terenu w obrębie polderów ze względu na umożliwienie sprawnego regulowania i kontroli nad gromadzeniem wody w obrębie polderu. W długiej perspektywie czasowej obecność polderu przynosi korzyści z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych siedlisk nieleśnych, ze względu na brak możliwości zmian struktury użytkowania gruntów, zainwestowania, a także umożliwia kontrolę i odtwarzanie powierzchni łąk. Dlatego nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego wpływu realizacji polderu na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Udział powierzchni obszaru Natura 2000 stanowi zgodnie z zapisami w Prognozie ok. 4%. Na mapie w załączniku graficznym nr 7 – pokazano powierzchnię obszaru zajętą pod planowany polder i znajdującą się w bezpośrednim otoczeniu. Na załączniku graficznym nie pokazano całości obszaru Natura 2000, który ma powierzchnię ok. 15 170 ha. Natomiast polder zajmuje powierzchnie: 625,33 ha.
4. 5.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły W granicach obszaru Natura 2000 PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły wskazano realizację działania związanego z wycinką drzew w międzywalu, przy czym nie jest jasne, do którego wariantu projektowego działanie to jest zaliczane. Na str. 40 prognozy wskazano, że: „(...) zakres wycinki przyczyniłby się do nieznacznej poprawy przepustowości w międzywale rzeki Wisły”. Kwestia wycinki drzew i krzewów planowanej na etapie realizacji polderów została przedstawiona ogólnie,	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	Przenalizowana wycinka drzew – nie jestem elementem wariantów operacyjnych podlegających ocenie w ramach wykonanej Prognozy. Przytoczone wnioski z przeprowadzanych analiz w zakresie możliwości poprawy przepustowości międzywala rzeki Wisły w wyniku działań polegających na wycince drzew i krzewów, m.in. w obszarze chronionym Natura 2000 Tarnobrzeskiej Doliny Wisły wykazują, że realizacja wycinki uwzględniając uwarunkowania środowiskowe i wpływ na środowisko przyrodnicze przyczyniłaby się do nieznacznej poprawy przepustowości w międzywale rzeki Wisły. Analizowana wycinka nie stanowi elementu wariantów operacyjnych wskazywanych w Programie działań. W rozdziale 1.6. Wycinka w międzywale wprowadzono zapis wskazujący, że analizowana wycinka nie jest elementem wariantów operacyjnych zaproponowanych w Programie działań i podlegających ocenie w ramach wykonanej Prognozy. Poldery Krzemienica, Zawierzbie, Wielowieś położone są po przeciwnej stronie obwałowań Wisły, poza granicami obszaru Natura 2000. Miejsca wytypowane do zlokalizowania polderów stanowią miejsca o niewielkim stopniu zainwestowania, pokryte w większości gruntami ornymi i terenami zielonymi. Ich realizacja związana jest w ew. częściową modernizacją istniejących obwałowań Wisły. Miejsca zajęć czasowych zostaną zlokalizowane po stronie przeciwnej wału wiślanego, a więc bez ingerencji w powierzchnie siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych w granicach obszaru Natura 2000. Funkcjonowanie polderu nie ma wpływu na siedliska przyrodniczego w

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>nie oszacowano jej skali. Należy jednak spodziewać się, że możliwe do wystąpienia skutki negatywnego oddziaływania będą większe niż oczekiwana poprawa przepustowości Wisły. Zgodnie ze stanowiskiem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo z 15 grudnia 2023 roku, znak: WPN.6323.73.2023.AC.2), będącym jednym z załączników do prognozy, wycinka drzew i krzewów wzdłuż cieków wodnych, prowadzona w ramach zabezpieczenia przeciwpowodziowego, może skutkować poważnym ograniczeniem bazy żerowej bobra europejskiego <i>Castor fiber</i>, który jest przedmiotem ochrony tego obszaru (analizę oddziaływania na ten gatunek pominięto w prognozie). W wyniku planowanej wycinki może dojść do ingerencji w cele ochrony określone w pzo omawianego obszaru Natura 2000 ustanowionego na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 11 stycznia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH180049 (Dz. Urz. Woj. Podka. z 2024 r. poz. 328). Prace wycinkowe mogą prowadzić również do oddziaływania pośredniego, którego nie uwzględniono w prognozie, przyczyniającego się do zmian w naturalnej retencji tego terenu i wpływu na sąsiednie ekosystemy. Wzrost przepustowości może skracać okresy stagnacji wody na siedliskach tego wymagających, np. wpływać na zadrzewienia występujące na tym odcinku Wisły, tworzone przez łęgi nadrzeczne, w tym przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły - *91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albae</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> - siedliska odpowiadające za naturalną retencję wody. Zatem planowana wycinka jest sprzeczna z pośrednim celem Programu jakim jest przeciwdziałanie skutkom suszy, jak i z założeniem działania pilotażowego związanego z zalesieniami i regeneracją lasów łęgowych. Ponadto strefa objęta planowanymi zabiegami zlokalizowana jest wzdłuż brzegów koryta, co z przyrodniczego punktu widzenia jest niekorzystne, ponieważ obejmuje długie, nieprzerwane odcinki oraz znaczną powierzchnię zadrzewień. Planowane zabiegi ingerować będą w środowisko występowania gatunków chronionych związanych z nadrzecznymi lasami, prowadząc łącznie do znaczącego negatywnego oddziaływania na PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły. Dodatkowo, część z proponowanych polderów, w obrębie miejscowości: Krzemienica, Zawierzbie, Wielowieś (poldery w wariantcie OP I), Przykop (warianty OP I i OP III) znajduje się w bliskim położeniu obszaru Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły (9-14 m). Takie położenie projektowanych polderów względem obszaru chronionego może doprowadzić do ingerencji w ten obszar, przy czym skutki te mogą</p>		<p>granicach obszaru, gdyż poldery napełniając się dopiero po wypełnieniu wodą istniejącego międzywala. W granicach polderów utrzymane jest pokrycie terenu w formie trwałych użytków zielonych, podlegających ekstensywnemu użytkowaniu co w długiej perspektywie czasowej ma korzystny wpływ zarówno na zwiększenie powierzchni łąk i pastwisk w dolinie rzeki, jak i na dostępności siedlisk dla ptaków wykorzystywanych jako siedliska lęgowe, ale także w trakcie migracji jako miejsca odpoczynku i żerowania.</p> <p>Polder Przykop zlokalizowany jest w prawostronnym łuku rzeki, gdzie przed wybudowaniem prawostronnego obwałowania Wisły, zapewne woda występowała z koryta i zalewała ten obszar. Prace modernizacyjne związane z prawostronnym obwałowaniem Wisły, mogą mieć potencjalnie wpływ na etapie realizacji prac na siedliska przylegające bezpośrednio do istniejącego wału, jednak jak wskazują realizacje z innych obszarów np. modernizacje i budowa wałów nad rz. Widawa w obszarze Natura 2000 Lasy Grędzińskie PLH020081 lokalizacja miejsc zajęć czasowych oraz rozbudowa wałów w kierunku zawała, skutecznie eliminuje ingerencję w płaty siedlisk przyrodniczych występujące po stronie odwodnej wału.</p> <p>Faktycznie realizacja polderu zalewowego w tym obszarze przywraca część naturalnych terenów zalewowych rzeki Wisły. Na części polderu przewidziano dodatkowo odtworzenie terenów łąk i pastwisk, a także powstanie płytkich zbiorników wodnych stanowiących miejsca występowania płazów i ptaków.</p> <p>Poldery nie stanowią miejsc wyłączonych z użytkowania. Nie jest możliwe na ich terenie zainwestowanie polegające na budowie nowej infrastruktury kubaturowej, ich obszar musi być utrzymywany w przeważającej części jako obszar trwałych użytków zielonych, ze względu na to, iż taka forma pokrycia terenu umożliwi także sprawne zarządzanie przepływem wody w obrębie polderów. Tym samym ich powstanie nie generuje zagrożenia ekspansji roślinności niepożądaney.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>być większe niż określono to w prognozie tj. może dojść do ingerencji w siedliska przyrodnicze. W przypadku planowanych prac związanych z realizacją stałych elementów polderów polegających m.in. na modernizacji wałów wiślanych, istnieje ryzyko bezpośredniego niszczenia chronionych siedlisk stanowiących przedmiot ochrony omawianego obszaru Natura 2000, takich jak: 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami, 6440 - łąki selernicowe, 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródłiskowe oraz stanowisk chronionych gatunków. Podczas prac budowlanych w obrębie projektowanego polderu Przykop 2 (wariant OP I) i Przykop (wariant OP III), może dojść do negatywnego oddziaływania na siedlisko przyrodnicze: 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. Przy czym w treści prognozy jedynie wskazano możliwość ingerencji w omawiane siedlisko, jednocześnie podając jako przykład działania minimalizującego negatywne oddziaływanie „ewentualne przesadzenie roślin na nowe siedliska zastępcze”. Dodatkowo, zagospodarowanie wskazanych w Programie powierzchni omawianymi polderami przeciwpowodziowymi może skutkować zmianami w składzie znajdującej się tam roślinności. Obecne, rolnicze użytkowanie terenu, z racji tego - wykonywanie prac polowych, pomimo wprowadzania gatunków uprawnych, skutkuje możliwością kontroli ekspansji roślinności z gatunków o charakterze inwazyjnym, m.in. nawłoci późnej Solidago gigantea, czy szczawiu omszonego Rumex confertus. Możliwe wyłączenie z gospodarowania rolniczego wskazanych terenów może doprowadzić do potencjalnego, negatywnego wpływu, w szczególności poprzez negatywne oddziaływanie na część przedmiotów ochrony PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły w postaci następujących siedlisk przyrodniczych: 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, 6440 - łąki selernicowe, dla których wśród istniejących zagrożeń wymienia się m.in.: „Na powierzchniach wyłączonych z gospodarowania dochodzi do ustępowania gatunków związanych z danym siedliskiem na rzecz ekspansywnych gatunków charakteryzujących kolejne etapy sukcesji oraz gatunków krzewów”. Niemniej należy uznać, że projektowane poldery mogą przyczynić się do zwiększenia terenu zalewowego Wisły, konsekwencją czego może być korzystny wpływ na siedliska wymagające okresowych zalewów. Jednocześnie istnieje ryzyko wystąpienia zagrożenia dla gatunków motyli: czerwończyka nieparka i modraszka nausitous oraz stanowisk kumaka nizinnego Bombina bombina. Przy czym dla wspomnianych gatunków motyli wśród istniejących zagrożeń w pzo wymienia się: okresowe zalewanie, które „może powodować</p>		

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		zwiększoną śmiertelność zimujących larw i nie sprzyja występowaniu gatunków mrówek, niezbędnych do rozwoju motyla”.		
4. 6.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH180020 Dolina Dolnego Sanu W bliskiej odległości od granicy obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu (ok. 5 m) ma znajdować się projektowany polder przeciwpowodziowy Chwałowice 1 (wariant OP I). W prognozie wskazano wyłącznie fakt bliskiego położenia omawianego obszaru względem polderu, pomijając zupełnie analizę możliwych do wystąpienia oddziaływań. Takie położenie polderu względem obszaru chronionego może doprowadzić do ingerencji w cele ochrony określone w pzo tego obszaru Natura 2000 ustanowionego na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z 19 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Sanu PLH180020 (Dz. Urz. Woj. Podk. 2024 poz. 1611). Realizacja stałych elementów polderu polegających m.in. na modernizacji wałów wiślanych, czy budowie wlotów i wylotów z terenu polderu, może doprowadzić do ryzyka bezpośredniego niszczenia siedliska przyrodniczego chronionego w omawianym obszarze Natura 2000 i przylegającego do terenu planowanego polderu tj. 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Ponadto prace budowlane mogą wywołać negatywne oddziaływania na faunę będącą przedmiotem ochrony w PLH180020 Dolina Dolnego Sanu. Wpływ ten można przewidywać w stosunku do modraszka telejus i modraszka nausitous, co sugeruje zidentyfikowane w pzo zagrożenie dla populacji tych gatunków, tj. „spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych”. Ponadto w przypadku rezygnacji z gospodarowania rolniczego na terenie projektowanego polderu może dojść do zakłócenia składu gatunkowego roślin i ekspansji roślinności o charakterze inwazyjnym. Będzie się to wiązać z negatywnym oddziaływaniem na zlokalizowane i podane w Programie stanowiska czerwonoćzyka nieparka. Wśród zagrożeń dla tego gatunku motyla w pzo wymienia się wkraczanie trzcinnika paskowego Calamagrostis epigejos i nawłoci późnej - gatunków zagłuszających rośliny nektarodajne, właściwe dla występowania tego gatunku motyla.	Wyjaśniono	Polder planowany jest do zlokalizowania poza granicami obszaru chronionego w obrębie pól uprawnych i użytków zielonych. Woda do polderu zacznie się przelewać w momencie osiągnięcia rzędnej wlotu do polderu, zatem jego działanie nie ma wpływu na warunki wodne zachowania siedliska przyrodniczych bezpośrednio zależnych od wód jak lasy łąkowe i starorzecza. W długiej perspektywie czasowej teren polderu będzie pełnił przede wszystkim funkcje przyrodnicze. Grunty w obrębie polderu zostają przejęte przez Skarb Państwa i zasadnicza części jego obszaru będzie utrzymywana w formie trwałych użytków zielonych. W obrębie polderu mogą występować mniejsze struktury krajobrazowe jak zadrzewienia i zbiorniki wodne. Korzystać z takiej formy użytkowania mogą gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, np. motyle występujące w formie lokalnych metapopulacji. Miejsca zajęć czasowych na sprzęt i zaplecza robót będą lokalizowane po stronie odpowietrznej obwałowania, a zatem nie będą ingerowały w powierzchnię i stan siedlisk przyrodniczych zlokalizowanych po stronie odwodnej wału Wisły.
4. 7.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH120010 Lipówka i rezerwat przyrody Lipówka W granicach obszaru Natura 2000 Lipówka oraz pokrywającego się z jego granicami rezerwatu Lipówka przewidziana jest realizacja działań z zakresu zielonej hydrotechniki (retencja bagien i mokradeł). Zakres planowanych działań, opisany na str. 86 Programu, polegający m.in. na „retencjonowaniu wody poprzez jej spiętrzenie w zagłębieniach terenu za pomocą ziemnych przetamowań i drewnianych zastawek”, może dać korzystne efekty dla zachowania siedliska 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, dzięki przewidywanej zmianie warunków	Wyjaśniono	Działanie z zakresu retencji bagien i mokradeł polega na retencjonowaniu wody w istniejących urządzeniach wodnych i ciekach naturalnych zlokalizowanych na tym obszarze. Celem działania jest spowolnienie odpływu i zwiększenie retencji korytowej i glebowej. Działanie to nie zakłada generowania zalewów powierzchniowych w obrębie siedlisk leśnych, a przede wszystkim polega na zwiększeniu retencji korytowej, w obrębie obiektów odwadniających i cieków poddanych w przeszłości regulacji, które obecnie w przyśpieszony sposób odprowadzają wodę z terenów leśnych. W obrębie i bezpośrednim otoczeniu obiektów przyrodniczych, dla których działania takie mogłyby mieć niekorzystny wpływ (np. cenne płaty grądów o optymalnym poziomie wód gruntowych), nie będą one realizowane. Na obecnym etapie zgeneralizowanego programu działań nie ma możliwości szczegółowego określenia lokalizacji i oddziaływania poszczególnych działań. Zadanie należy traktować jako przyjęcie pewnego kierunku działań związanych z retencją wody (zasadniczo zgodnego z realizowanymi w Lasach Państwowych działaniami z zakresu retencji nizinnej – projekt CKPŚ), szczegóły wdrożeniowe zostaną opracowane na późniejszym etapie realizacji.

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>hydrologicznych i podniesieniu poziomu wód gruntowych. Działanie to może jednak prowadzić do znaczącego negatywnego oddziaływania na inny przedmiot ochrony omawianego obszaru Natura 2000 - siedlisko przyrodnicze 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, o czym nie wspomniano w prognozie (str. 304-305). Taka zmiana stosunków wodnych, prowadząca do zbytniego nawodnienia terenu, może prowadzić do niekorzystnych zmian w strukturze i funkcjonowaniu siedliska. Zbyt wysoka wilgotność gleby może powodować brak tlenu w strefie korzeniowej, co może utrudniać wzrost roślin charakterystycznych dla łąk. Przy czym charakterystyczna kombinacja florystyczna jest wskaźnikiem kardynalnym, kluczowym dla zachowania i ochrony siedliska przyrodniczego 9170 - grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny. Należy zauważyć, że w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z 3 kwietnia 2023 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lipówka PLH120010 (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2023 r. poz. 2532), wskazano, że „siedlisko przyrodnicze 9170 w obszarze Natura 2000 Lipówka jest wzorcowym przykładem typowego wykształcenia tego siedliska”. Stan siedliska został zakwalifikowany do kategorii „A” - doskonały, co świadczy o jego szczególnej wartości przyrodniczej na tym obszarze.</p>		
4. 8.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>PLH260027 Ostoja Gaj i rezerwat przyrody Gaj W sąsiedztwie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Gaj (ok. 3,5 km) oraz pokrywającego się z jego granicami rezerwatu Gaj zaplanowano działanie z zakresu zielonej hydrotechniki - zalesienia. Zastrzeżenia budzi brak analiz dotyczących oddziaływania tego działania na ten obszar chroniony, które powinny zostać przedstawione w prognozie. Niemniej, na podstawie oceny GDOŚ, biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesiania, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 22 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Gaj PLH260027 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2022 r., poz. 3201) oraz na cel ochrony rezerwatu określony w Zarządzeniu Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Gaj (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2017 r., poz. 2842).</p>	Uwzględniono	<p>W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie: <i>biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesiania, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 22 września 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Gaj PLH260027 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2022 r., poz. 3201) oraz na cel ochrony rezerwatu określony w Zarządzeniu Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 20 września 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Gaj (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2017 r., poz. 2842).</i></p>
4. 9.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>PLB260001 Dolina Nidy W sąsiedztwie granic obszaru Natura 2000 Dolina Nidy (ok. 1 km) planowane jest działanie z zakresu zielonej hydrotechniki - zalesianie. Zastrzeżenia budzi brak analiz dotyczących oddziaływania na ten obszar chroniony, które powinny zostać przedstawione w prognozie. Na podstawie oceny GDOŚ, biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesiania względem omawianego obszaru chronionego nie przewiduje się</p>	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	<p>W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie: <i>biorąc pod uwagę położenie obszaru planowanego zalesienia względem omawianego obszaru chronionego nie przewiduje się bezpośredniego oddziaływania na cele ochrony wskazane w pzo, obowiązującym na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3296).</i> Zapora czołowa będzie miała w podstawie ok. 80 m szerokości, w koronie ok. 20 m, jej skarpy będą nachylone 1:3 i pokryte humusem oraz obsiane mieszankami traw. Będzie to zatem obiekt widoczny dla gatunków ptaków z dużej odległości, tym bardziej że na tym odcinku koryto rzeki ma prosty przebieg i w niewielkim stopniu skarpy brzegowe pokryte są drzewami i krzewami. W obrębie zapory czołowej nie ma obiektów o charakterze transparentnym (brak obiektów przeźroczystych, niewidocznych dla ptaków, które mogą powodować ich śmierć), które mogą odbijać roślinność występującą wokół w ten sposób stwarzając zagrożenie dla ptaków. Ptaki pokonujące zaporę będą musiały w większości</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		bezpośredniego oddziaływania na cele ochrony wskazane w pzo, obowiązującym na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Nidy PLB260001 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3296). Niemniej działania realizowane w dolinie Wisły, polegające na budowie zapory czołowej (wariant OP II i OP III), pomimo znaczącej odległości od obszaru PLB260001 Dolina Nidy (ok. 14 km) mogą powodować negatywne oddziaływania na przedmioty ochrony tego obszaru. Realizacja jak i eksploatacja zapory czołowej może tworzyć zagrożenie kolizyjne dla migrujących ptaków, wykorzystujących w trakcie sezonowych wędrówek korytarz ekologiczny Dolina Górnej Wisły (KPd-10), czego nie wzięto pod uwagę w prognozie.		przypadków ewentualnie zwiększyć swoją wysokość przelotu i pokonać obiekt zapory czołowej. W tym zakresie obiekt przypomina nasyp drogowy przecinający dolinę rzeczną.
4.10.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	PLH260032 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka W sąsiedztwie granic obszaru Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka (ok. 1 km) znajduje się obszar planowanego zalesienia w ramach działań z zakresu zielonej hydrotechniki. W wyniku realizacji tego działania nie przewiduje się oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 28 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka PLH260032 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2023 r. poz. 4497).	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie: <i>W wyniku realizacji działania nie przewiduje się oddziaływania na cele i przedmioty ochrony wymienione w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 28 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka PLH260032 (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2023 r. poz. 4497).</i>
4.11.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Rezerwat przyrody Wisła pod Zawichostem W bliskim położeniu od granicy rezerwatu przyrody Wisła pod Zawichostem (ok. 70-200 m) przewidziane są poldery przeciwpowodziowe w miejscowości Chwałowice (wariant OP I). Z uwagi na położenie polderów, zastrzeżenie budzi brak analiz dotyczących oddziaływania na ten obszar chroniony. W ocenie GDOŚ, na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie da się wykluczyć możliwości negatywnego oddziaływania na cele ochrony tego obszaru chronionego ustalone na mocy Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z 10 listopada 2017 r. w sprawie rezerwatu przyrody Wisła pod Zawichostem (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2017 r., poz. 3734). W szczególności dotyczy to możliwości wystąpienia pośredniego negatywnego oddziaływania na etapie realizacji prac budowlanych na siedliska ptaków z rzędu siewkowych Charadriiformes, charakterystycznych dla doliny Wisły oraz ryzyka bezpośredniego płoszenia ptaków z terenów łęgowych.	Wyjaśniono	Poldery planowane są do zlokalizowania po odpowiedniej stronie wału, poza granicami obszaru chronionego. Czynne koryto Wisły dodatkowe oddzielone jest w tym rejonie od obszarów planowanych polderów, pasem lasu o szerokości 400-500 m. Miejsca zajęć czasowych lokalizowane będą po odpowiedniej stronie międzywału. Biorąc pod uwagę warunki terenowe, nie ma możliwości, aby prace realizowane w obrębie planowanych polderów, mogły oddziaływać niekorzystnie na siedliska ptaków siewkowych, zlokalizowane w obrębie koryta Wisły. Prace oddalone będą kilkaset metrów od czynnych siedlisk ptaków i dodatkowo odizolowane istniejącym drzewostanem łęgowym. Ewentualne poldery należałoby traktować jako wsparcie dla przyrodniczego systemu międzywału rzeki, ze względu na to, iż będą one w większości pokryte trwałymi użytkami zielonymi, niezamieszkałe i pozbawione innych rodzajów antropopresji.
4.12.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Rezerwat przyrody Skarpy w Morsku (projekt) Zastrzeżenia budzi brak analiz dotyczących oddziaływania na rezerwat przyrody Skarpy w Morsku. Projektowany rezerwat przyrody znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). Rezerwat ten ma zostać	Wyjaśniono	Stanowiska żołą europejskiej w obrębie stromych skarp doliny Wisły, jak wykazała wizja terenowa, przeprowadzone w obrębie proponowanego rezerwatu przyrody, znajdują się w ich szczytowych, odkrytych częściach, wznoszących się kilkadziesiąt metrów ponad powierzchnię terenu. Nawet przy maksymalnym wypełnieniu polderu nie dojdzie do ich zalania. Sporadyczne zalewy wodami powodziowymi nie zmieniają także trale warunki występowania gatunku, nie wpływają np. na jego bazę żerowiskową. Poziom wody w rejonie proponowanego rezerwatu w okresie wystąpienia powodzi i wyłącznie przy maksymalnym wypełnieniu polderu, w miejscu skarpy doliny Wisły podniesie się o ok. 70 cm w stosunku do istniejącego poziomu tzw. wody 1%. W związku z powyższym tego rodzaju sporadyczna stagnacja wody zbliżona do warunków występujących obecnie nie będzie zagrażać stabilności istniejącej skarpy w stopniu mogącym doprowadzić do zniszczenia stanowisk łęgowych żołą.

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		powołany w celu ochrony naturalnych skarp wiślanych, cennych siedlisk z punktu widzenia populacji żołą europejskiej Merops apiaster. W przypadku realizacji polderu istnieje ryzyko negatywnego oddziaływania na stanowiska lęgowe tych ptaków i możliwości zalania ich nor w okresach napełnienia polderu wodą.		
4.13.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Koszycki OChK W granicach wskazanego obszaru chronionego planowane są poldery przeciwpowodziowe: Koszyce, Piotrowice (wariant OP I) i Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). W prognozie błędnie przeanalizowano oddziaływanie na wskazany obszar, określając wpływ jako „niewielki (pomijalny)”. Jednocześnie zaznaczono, że budowa polderu nie jest sprzeczna z obowiązującymi w obszarze zakazami wynikającymi z uchwały nr XXV/382/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z 28 września 2020 roku w sprawie Koszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020 r., poz. 6339). W rzeczywistości położenie wymienionych polderów może oddziaływać na ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów. W szczególności dotyczy to zagrożenia dla działań związanych z utrzymywaniem i odtwarzaniem ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych oraz zachowania siedlisk wilgotnych. Ze względu na specyfikację założenia budowy, największe negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa. Realizacja planowanego polderu zakłada budowę zapory czołowej i konserwację rzeki na odcinku czaszy polderu. Należy zaznaczyć, że wskazane prace mogą powodować zniszczenia i późniejsze utrudnienia w naturalnym wykształcaniu się ekotonu wodno-lądowego. Budowa polderu wymaga dodatkowo konieczności realizacji inwestycji towarzyszących, nieokreślonych na etapie Programu i nieuwzględnionych w prognozie, wynikających m.in. z przebudowy dróg.	Wyjaśniono	W prognozie zapisano: Uwzględniając charakter planowych przedsięwzięć i skalę oddziaływania, jak również wielkość ingerencji na etapie realizacji polderów nie przewiduje się wystąpienia istotnych oddziaływań na obszary chronionego krajobrazu i otulinę parku krajobrazowego. Wpływ pomijalny został określono dla ZPK W widłach Wisły i Raby. Istnienie polderu związane będzie z okresowymi oddziaływaniami związanymi z budową zapory czołowej i wałów bocznych. Po oddaniu do eksploatacji obszar będzie stanowił teren o mieszanych funkcjach rolniczych i przyrodniczych, w obrębie którego wyróżniono różne strefy jak odtwarzania się lasów łęgowych, czy też odtwarzania użytków zielonych. Nie będą możliwe inne bardziej intensywne formy zagospodarowania terenu polderu ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie przejścia fali powodziowej. Tym samym cele związane z ochroną łączności ekologicznej poprzez funkcjonowanie tzw. stepping stones między płatami siedlisk odpowiednimi dla poszczególnych grup gatunków będą mogły być realizowane. W warunkach normalnej eksploatacji przy średnich i niskich przepływach w Wiśle, występujących przez większą część roku, migracja zwierząt będzie mogła się także odbywać poprzez zaporę czołową, obiekt będzie funkcjonował jak most na rzece. Po obu stronach koryta istnieć będzie kilkudziesięciometrowej szerokości strefa, niezalana wodą, w obrębie której będą mogły się poruszać zwierzęta lądowe.
4.14.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Nadnidziański OChK i otulina Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego W granicach wskazanego OChK oraz w otulinie parku zaproponowano lokalizację polderu przeciwpowodziowego Nowy Korczyn (wariant OP I). W prognozie błędnie przeanalizowano oddziaływanie na wskazane obszary, określając zasięg i skalę oddziaływań jako nieistotną. W rzeczywistości, położenie polderu może oddziaływać na ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, wprowadzone na mocy uchwały nr XLIX/882/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 13 listopada 2014 roku w sprawie Nadnidziańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3156) oraz uchwały XLIX/874/14 z 13 listopada 2014 roku w sprawie utworzenia Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2014 r., poz. 3148). W szczególności dotyczy to zagrożenia dla działań związanych z zachowaniem	Wyjaśniono	W rzeczywistości funkcjonowanie polderu będzie wspierać zachowanie podstawowych walorów przyrodniczych w granicach polderu, ze względu na zabezpieczenie obszaru przed możliwym zainwestowaniem oraz utrzymywać powierzchnie trwałych użytków zielonych. Grunty w obrębie polderu stają się własnością Skarbu Państwa, co ułatwia zarządzanie nimi, a na etapie wydawania decyzji środowiskowej możliwe jest ustalenie zasad gospodarowania m.in. w obrębie użytków zielonych, które będą wspierały bioróżnorodność w ich obrębie. Obszary wodno-błotne w obrębie polderu będą funkcjonowały zgodnie ze swoją dotychczasową funkcją, okresowe napełnienie obszaru woda może korzystnie wpłynąć na siedliska ptaków i płazów.

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		naturalnych fragmentów obszarów wodnych i wodno-błotnych, jako celów ochrony wskazanych obszarów.		
4.15.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	OChK Doliny Wisły W granicach wskazanego obszaru chronionego planowane są poldery przeciwpowodziowe: Borusowa, Nowopole (wariant OP I) i Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III). Położenie wymienionych polderów może wpływać na ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, wprowadzone na mocy uchwały nr XVIII/295/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z 27 lutego 2012 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wisły (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2012 r., poz. 1190), co zostało niewłaściwie przeanalizowane w prognozie. W szczególności dotyczy to zagrożenia dla działań związanych z zachowaniem i odtwarzaniem korytarzy ekologicznych związanych z ekosystemami nieleśnymi. Analogicznie jak w przypadku Koszyckiego OChK, największe negatywne oddziaływania będą dotyczyć polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa. Istotna z punktu położenia zapory czołowej omawianego polderu oraz zajęcia terenu przez obiekty jej towarzyszące jest analiza skali oddziaływania projektu na krajobraz naturalny, która została opisana prognozie w sposób niekompletny. Budowa polderu będzie miała wpływ na zachowanie trwałości krajobrazu obszaru, ingerując w naturalną obudowę biologiczną oraz procesy utrzymania i tworzenia stref buforowych wzdłuż Wisły.	Wyjaśniono	W warunkach normalnej eksploatacji i przepływów średnich oraz niskich w korycie rzeki, które występują przez większość roku obiekt nie będzie stanowił bariery dla organizmów wodnych oraz ssaków. Migracja zwierząt będzie odbywała się wzdłuż koryta rzeki (analogicznie jak w obrębie obiektów mostowych) oraz poprzez specjalne przejścia dla zwierząt w obrębie zapory czołowej (zamykane na czas piętrzenia wody w obrębie polderu). Ptaki oraz nietoperze w trakcie przelotów wzdłuż koryta rzeki będą musiały wznieść się ponad obiekty zapory osiągające wysokość ok. 80 m. Po zakończeniu realizacji prac, zahumusowaniu i obsianiu mieszankami traw zapory polderu, a także po odtworzeniu terenów zielonych powyżej zapory, bezpośrednio w strefie prowadzenia prac, oddziaływania na krajobraz będą występowały, ale będą ograniczone do obiektów zapory i jej bezpośredniego otoczenia. Poza zaporą czołową i wałami bocznymi, teren w obrębie polderu będzie przede wszystkim pokryty roślinnością naturalną i półnaturalną. Wzdłuż koryta rzeki na odcinku, gdzie planuje się zlokalizowanie zapory czołowej obecne występują wąskie pasy zadrzewień wierzbowych i topolowych, poza bezpośrednim obszarem zajęтым pod zaporę ich zachowanie będzie możliwe.
4.16.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Włoszczowsko-Jędrzejowski OChK W granicach Włoszczowsko-Jędrzejowskiego OChK przewidziany jest obszar zalesienia w ramach działań z zakresu zielonej hydrotechniki. Jak słusznie zauważono w prognozie, działanie to wpisuje się w zakres czynnej ochrony ekosystemów wynikającej z uchwały nr XXXV/619/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2013 r., poz. 3311). Dotyczy to w szczególności następujących działań: „utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych”.	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.4 Zalesienia, wprowadzono uzupełnienie w zakresie podkreślenia czynnej ochrony ekosystemów, w aspekcie: „utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych”.
4.17.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Solecko-Pacanowski OChK W granicach wskazanego obszaru chronionego zaplanowano lokalizację jednego z działań pilotażowych w zakresie zielonej hydrotechniki - retencję rolniczą na gruntach zmeliorowanych. Analiza zakresu czynnej ochrony i zakazów wyznaczonych na tym obszarze, zawarta w uchwale nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 23 września 2013 roku dotycząca wyznaczenia Solecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2013 r., poz. 3313), wykazała możliwość pozytywnego wpływu wynikającego z realizacji planowanych działań. Zabiegi opisane w prognozie, mające na celu przekształcenie	Uwzględniono	W rozdziale Prognozy: 13.11.2 Retencja na gruntach zmeliorowanych, uzupełniono podkreślając: <i>Analiza zakresu czynnej ochrony i zakazów wyznaczonych na tym obszarze, zawarta w uchwale nr XXXV/621/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 23 września 2013 roku dotycząca wyznaczenia Solecko-Pacanowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świętokrz. z 2013 r., poz. 3313), wykazała możliwość pozytywnego wpływu wynikającego z realizacji planowanych działań.</i>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		skanalizowanej rzeki w rzekę meandrującą, przyczynią się nie tylko do zwiększenia zdolności retencyjnych rzeki oraz zmniejszenia ryzyka powodziowego, ale także mogą sprzyjać wzrostowi bioróżnorodności poprzez przywrócenie potencjału przyrodniczego doliny, co zostało słusznie opisane na str. 303-304 prognozy.		
4.18.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe W widłach Wisły i Raby oraz Lasy Zwierzyniec i Jasień Zespół przyrodniczo-krajobrazowy W widłach Wisły i Raby znajduje się w sąsiedztwie projektowanych polderów: Wawrzeńczyce i Puszcza Niepołomicka (wariant OP I), Koszyce- Szczurowa (wariant OP II i OP III). Z uwagi na lokalizację polderów, w przypadku ich powstania może dojść do zmian w naturalnej retencji tego terenu i pośrednich skutków ubocznych w sąsiednich ekosystemach, czego nie przeanalizowano w wystarczający sposób w prognozie W szczególności dotyczy to zmiany stosunków wodnych w ekosystemach znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły (polder Wawrzeńczyce i Puszcza Niepołomicka). Powstanie polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa, z uwagi na szeroki zakres planowanych prac, może oddziaływać na zachowanie naturalnego, swoistego krajobrazu tego terenu, będącego miejscem połączenia dwóch dolin rzecznych: Raby i Wisły, chronionego na mocy uchwały nr III/13/14 Rady Gminy w Drwini z 30 grudnia 2014 roku w sprawie ustanowienia na obszarze Gminy Drwinia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego pod nazwą "W widłach Wisły i Raby" (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2015 r., poz. 265). Dodatkowo, projektowany polder Wielowieś (wariant OP I) znajduje się w bliskim sąsiedztwie (ok. 500 m) od zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Lasy Zwierzyniec i Jasień, fakt ten został zupełnie pominięty w prognozie. Niemniej, biorąc pod uwagę położenie polderu, w ocenie GDOŚ nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania w wyniku budowy i funkcjonowania wskazanego polderu na cele i zakres ochrony czynnej, opisane w uchwale nr LII/538/2021 Rady Miasta Tarnobrzega z 24 listopada 2021 roku w sprawie utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Zwierzyniec i Jasień" (Dz. Urz. Woj. Podk. z 2021 r., poz. 4388).	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	Poldery napełniać się będą wodą w momencie osiągnięcia rzędnej wlotu do polderów. Pracować one zatem będą w okresie przejścia wód powodziowych, których objętość będzie na tyle duża, iż stwarzać będą zagrożenie wystąpienia powodzi na obszarach położonych poniżej. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy W widłach Wisły i Raby obejmuje duży teren o mozaikowym krajobrazie, w przeważającej części położny na zawału rzeki i nie podlegających bezpośrednim oddziaływaniom rzeki (nie zalewany wodami powierzchniowymi). Wypełnienie polderów w trakcie powodzi nie będzie się zatem przekładało na funkcjonowanie układów przyrodniczych w obrębie ZPK, ze względu na to, iż nie wpłynie na podstawowe, typowe warunki kształtujące siedliska i strukturę krajobrazu w granicach ZPK. Dlatego w prognozie zapisano, że z uwagi na skalę oddziaływania oraz wielkość ingerencji w obszar: ZPK W widłach Wisły i Raby wpływ realizacji polderu przepływowego Koszce - Szczurowa będzie niewielki (pomijalny). W Prognozie uzupełniono informacje o braku oddziaływania polderu Wielowieś na zespół przyrodniczo-krajobrazowy Lasy Zwierzyniec i Jasień.
4.19.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Korytarze ekologiczne Zaplanowane w Programie działania mogą zakłócać funkcjonowanie powiązań następujących korytarzy ekologicznych: Dolina Górnej Wisły (KPd-10), Puszcza Niepołomicka (KPd-12B), Dolina Nidy (KPdC-8B), Dolina Dolnego Dunajca (KPd-11B), Dolina Dolnej Wisłoki (KPd-5C), Puszcza Sandomierska - Dolina Wisły (KPd-7B), Puszcza Sandomierska - Lasy Janowskie (GKPd-7A), Lasy Janowskie (GKPdC-1B), Małopolski Przełom Wisły (GKPdC-4A). Zakres omawianego oddziaływania może być zatem znacznie szerszy niż przedstawiono w prognozie, ponieważ skutki zauważalne w ekosystemach mogą nie wynikać z bezpośredniej	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	Realizacja obwałowań oraz wykonanie zapory czołowej wpłynie na możliwość migracji zwierząt w dolinie Wisły. Planowane obiekty (obwałowania a zwłaszcza zapora czołowa) stanowić będą fizyczną barierę, ograniczając możliwości przemieszczania się zwierząt. W celu zminimalizowania oddziaływań na etapie wstępnych analiz środowiskowych, jak również na etapie niniejszej Prognozy wskazano konieczność wdrożenia rozwiązań projektowych i w efekcie technicznych, które zapewnią będą możliwość swobodnej migracji fauny przez obiekty zapory czołowej. Skarpy obwałowań polderów powinny posiadać odpowiednie nachylenia, tak aby umożliwić swobodne przemieszczanie się zwierząt przy realizacji wałów przeciwpowodziowych. W obrębie czaszy polderów wyznaczone zostaną duże powierzchniowo obszary, które zagospodarowane i utrzymywane będą w formie użytków zielonych (łąk i pastwisk). Obszary te mają docelowo stanowić dogodne siedliska przede wszystkim dla gatunków ptaków związanych z otwartym krajobrazem rolniczym i ptaków wodno-błotnych, które będą wykorzystywać te miejsca jako tereny lęgowe, a także żerowiska i miejsca odpoczynku w okresie migracji. Migracja zwierząt będzie odbywała się wzdłuż koryta rzeki (analogicznie jak w obrębie obiektów mostowych) oraz poprzez specjalne przejścia dla zwierząt w obrębie zapory czołowej (zamykane na czas piętrzenia wody w obrębie polderu). Ptaki oraz nietoperze w trakcie przelotów wzdłuż koryta rzeki będą musiały wznieść się ponad obiekty zapory osiągające wysokość ok. 80 m. Po zakończeniu realizacji prac, zahumusowaniu i obsianiu mieszkankami traw zapory polderu, a także po odtworzeniu terenów zielonych powyżej zapory, bezpośrednio w strefie prowadzenia prac, oddziaływania na krajobraz będą występowały, ale będą ograniczone do obiektów zapory i jej bezpośredniego otoczenia. Poza zaporą czołową i wałami bocznymi, teren w obrębie polderu będzie przede wszystkim pokryty roślinnością naturalną i półnaturalną. Wzdłuż koryta rzeki na odcinku, gdzie planuje się zlokalizowanie zapory czołowej

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>kolizji działań Programu z obszarem korytarza. Dalszego, dokładniejszego zbadania wymagają również lokalne szlaki migracyjne, ograniczone często do obecności mniejszych cieków wodnych. Do bezpośredniej kolizji z trasami migracji organizmów wodnych i lądowych może dochodzić przede wszystkim z uwagi na charakter lokalizacji polderów tzn. w dolinie dużej rzeki jaką jest Wisła. Planowane do realizacji poldery przewidziane w ramach wariantu OP I w okresie poza wezbraniami powodziowymi mają ograniczoną możliwość generowania negatywnych oddziaływań na korytarze ekologiczne, zaś w przypadku wystąpienia fali powodziowej oddziaływania te będą odwracalne. Natomiast największe ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na korytarze ekologiczne wystąpi w sytuacji realizacji polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III), wskazanego jako rekomendowany wariant realizacyjny Programu. Budowa polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa zakłada przegrodzenie znacznej szerokości korytarza ekologicznego o randze krajowej - Dolina Górnej Wisły (KPd-10). Rozwiązanie to przyczyni się do zakłóceń migracji dla wielu grup organizmów, zarówno lądowych jak i wodnych. Wynika to ze złożoności założeń realizacyjnych tego polderu. Zakłada on powstanie zapory czołowej wraz z całą towarzyszącą mu infrastrukturą np. w postaci budowy dróg dojazdowych, czy budynku gospodarczego. Dojdzie przez to do znaczącej ingerencji w ekosystemy związane z doliną Wisły, w tym do stałego przecięcia wskazanego szlaku migracyjnego na szerokości co najmniej 1 km (długość zapory wraz z wałami bocznymi). Infrastruktura towarzysząca zaporze, poprzez zagospodarowanie jej przez ścieżki rowerowe i edukacyjne może powodować wzrost presji ze strony człowieka. Dotyczy to pogorszenia ciągłości migracji ssaków m.in. łosia Alces alces. Teren prac budowlanych może tworzyć dla zwierząt realne, trudne do pokonania przeszkody, a planowana wycinka drzew i krzewów pogłębiać tzw. efekt bariery, rozpoczynający się na etapie realizacji prac i utrzymujący się przez cały czas funkcjonowania przedsięwzięcia. Szczególnym zagrożeniem dla drożności korytarza ekologicznego będą prace związane z przełożeniem koryt: Wisły i Uszwicy. Działanie to uniemożliwi w czasie poszczególnych etapów prac swobodną migrację ichtiofauny w górę i w dół rzeki. Przy czym efekt ten może zostać pogłębiony poprzez pogorszenie parametrów wody, wynikające z możliwości wprowadzenia do rzek zawiesin w czasie prac hydrotechnicznych (na skutek wzruszenia osadów dennych), czego konsekwencją może być nawet wzrost śmiertelności ryb. Planowany polder Koszyce-Szczurowa znajduje się w obszarze przeznaczonym do ochrony gatunków ryb, w szczególności o znaczeniu gospodarczym, np. troci wędrowniej Salmo trutta m. trutta. Pogorszenie</p>		<p>obecne występują wąskie pasy zadrzewień wierzbowych i topolowych, poza bezpośrednim obszarem zajęтым pod zaporę ich zachowanie będzie możliwe. Eksploatacja zapory nie powinna stanowić przeszkody w przemieszczaniu się ryb, organizmów wodnych. Przy większych wezbraniach krótkotrwale retencjonowanie wody w czaszy polderu nie powinno mieć znaczącego negatywnego wpływu na ryby. Polder nie będzie skutkował trwałą zmianą warunków występowania ryb, w związku z brakiem trwałego oddziaływania na prędkość przepływu wody, brak zmian w zakresie trofii wód i warunków sedymentacji w korycie, utrzymane zostaną podstawowe warunki fizyko-chemiczne wody, co nie wpłynie na zmianę zespołu ryb zasiedlających ten odcinek koryta rzeki. Zgodnie z uwagą, doprecyzowano działania minimalizujące uwzględniając wskazania zawarte w uwadze:</p> <ul style="list-style-type: none">-dostosowanie obustronnego nachylenia skarp w proporcji nie większej niż 1:3;-dostosowanie przepustów na wałach bocznych do funkcji przejść dla zwierząt zespoleonych z ciekim wodnym (Uszwica);-wykluczenie możliwości powstania trwałej bariery dla zwierząt wynikającej z funkcjonowania infrastruktury towarzyszącej w postaci dróg dojazdowych, czy ścieżek rowerowych;-zahumusowanie skarp i obsianie ich mieszkami traw rodzimych gatunków. <p>Zakłada się, że przez polder w warunkach normalnej eksploatacji będzie przepływała tzw. dziesięcio-pięcioletnia (Q10%-Q20%), co w warunkach poza okresem wystąpienia powodzi będzie zapewniało transport rumowiska i niezaburzone funkcjonowanie koryta rzeki i całego układu dolinowego. Zapewnione zostaną podstawowe warunki w zakresie kształtowania i utrzymywania siedlisk przyrodniczych i siedlisk ptaków w korycie rzeki poniżej polderu (m.in. śródkorytowe łachy kształtowane w wyniku transportu drobnego rumoszu w korycie rzeki i wahań poziomu wody w rzece).</p> <p>Na etapie realizacji może dojść do okresowego pogorszenia warunków migracji organizmów zarówno w obrębie koryta Wisły, Uszwicy jak i zwierząt migrujących po lądzie. Związane będzie to z koniecznością czasowego przełożenia koryt rzek (tymczasowe koryto będzie jednak zapewniało podstawowe warunki migracji), jak i obecnością ludzi, maszyn, intensywnymi pracami związanymi w formowaniu korpusu zapory.</p> <p>Po zakończeniu prac warunki te będą odmienne jednak niestanowiące bariery dla migracji fauny. Istotne z tego punktu widzenia jest jak najszybsze przeprowadzenie prac, odtworzenie powierzchni terenów zielonych w sąsiedztwie obszarów robót i oddanie obiektu do eksploatacji.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>drożności cieków dla migracji wskazanego gatunku może spowodować ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych przez poszczególne JCWP znajdujące się na tym obszarze. Dodatkowo, zmiana przebiegu i ukształtowania koryt rzecznych może być potencjalnym zagrożeniem dla migracji chronionych gatunków ryb, np. różanki <i>Rhodeus sericeus amarus</i>, bolenia pospolitego <i>Aspius aspius</i> i kielba białopłetwego <i>Romanogobio albipinnatus</i>, przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: PLH180049 Tarnobrzaska Dolina Wisły i PLH060045 Przełom Wisły w Małopolsce. Ponadto planowane działania mogą oddziaływać na ekosystemy dopływów Wisły np. Dunajca i Nidy, poprzez negatywne oddziaływanie na migrującą faunę (ryby i ptaki) w PLH120085 Dolny Dunajec i PLB260001 Dolina Nidy. W przypadku ptaków oddziaływania te mogą utrzymywać się przez etap funkcjonowania polderu Koszyce-Szczurowa. Konstrukcja zapory czołowej może stanowić obiekt zniechęcający ptaki do wykorzystywania tej przestrzeni rzeki podczas migracji, dodatkowo może stanowić realne zagrożenie kolizyjne. Realizacja polderu przepływowego może łamać również opisane wcześniej ustalenia czynnej ochrony Koszyckiego OChK, dotyczące utrzymywania i odtwarzania ciągłości oraz drożności korytarzy ekologicznych w jego przestrzeni.</p> <p>Podsumowując, działania planowane w ramach polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa mogą spowodować znaczące negatywne oddziaływanie na korytarz ekologiczny Dolina Górnej Wisły (KPd-10). W celu minimalizacji możliwych negatywnych oddziaływań kluczowe będzie m.in. dostosowanie korpusu zapory do migracji zwierząt lądowych i wodno-lądowych. Pośród rekomendowanych zmian można m.in. wskazać:</p> <ul style="list-style-type: none">-dostosowanie obustronnego nachylenia skarp w proporcji nie większej niż 1:3;-dostosowanie przepustów na wałach bocznych do funkcji przejść dla zwierząt zespolonych z ciekim wodnym (Uszwica);-wykluczenie możliwości powstania trwałej bariery dla zwierząt wynikającej z funkcjonowania infrastruktury towarzyszącej w postaci dróg dojazdowych, czy ścieżek rowerowych;-zahumusowanie skarp i obsianie ich mieszkankami traw rodzimych gatunków.		
4. 20 .	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>Ochrona siedlisk i gatunków</p> <p>Zastrzeżenia wzbudzają określenia dotyczące występowania siedlisk i gatunków wymienione w tabeli nr 21 i 22 prognozy. Użyte tam stwierdzenia: „nie występuje/występuje w obrębie polderu” są zbyt ogólne i mogą być pochojne. Rozstrzygnięcia dotyczące występowania siedlisk i gatunków będą możliwe w sytuacji przeprowadzenia inwentaryzacji przyrodniczej, przygotowania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i wynikających z niego analiz.</p>	Wyjaśniono	<p>W Prognozie uzupełniono źródło informacji stanowiących podstawę występowania siedlisk i gatunków. Są to dane pozyskane od poszczególnych Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska.</p> <p>W Prognozie podkreślono: <i>Dokładne analizy zostaną wykonane na podstawie wyników inwentaryzacji przyrodniczych, które zostaną przeprowadzone na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, podczas opracowania dokumentacji środowiskowej dla poszczególnych inwestycji.</i></p>
5.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	<p>Poldery i ich zagospodarowanie</p> <p>W związku z brakiem pełnej definicji „polderu</p>	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	Uzupełniono treść Prognozy i Programu działań o definicję polderu. Definicja jest zgodna z zapisami Programu działań tj.: polder Koszyce-Szczurowa będzie obiektem suchym, zalewanym w przypadku powodzi.

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
	(pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>przeciwpowodziowego” i problemami wynikającymi z funkcjonowaniem tego typu obiektów, rekomenduje się umieszczenie w treści prognozy jego definicji. Przede wszystkim, należy doprecyzować, czy pod pojęciem polderu znajduje się formalna definicja polderu przeciwpowodziowego zawarta w ustawie z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2024 poz. 1087 ze zm.), zgodnie z którą polder stanowi: „budowlę przeciwpowodziową, będącą urządzeniem wodnym odgrodzonym od koryta rzeki, mogącą okresowo przetrzymywać nadmiar wód powodziowych, zalewaną, a następnie odwadnianą przy pomocy urządzeń wlotowych i upustowych, samoczynnie lub w sposób kontrolowany”. Wskazana definicja polderu nawiązuje do struktury i eksploatacji wyłącznie w kontekście zarządzania ryzykiem powodziowym. Nie uwzględnia natomiast funkcji związanej np. z użytkowaniem rolniczym poza okresem wezbrań. W treści Programu polder Koszyce-Szczurowa określono obiektem suchym, zalewanym w przypadku powodzi (str. 54). W założeniu, taka specyfikacja dotyczy wszystkich polderów zaprezentowanych w Programie. Co należy uznać za działanie rekomendowane w przypadku budowy obiektów retencyjnych, wynikające przede wszystkim z potencjalnego ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Budowa polderów (suchych zbiorników) w dolinach rzecznych umożliwia odtwarzanie naturalnego obszaru zalewowego i retencję nadmiaru wód. Z drugiej strony, zawsze kluczowe przy realizacji tego typu inwestycji jest określenie jej potencjalnego oddziaływania na istniejące obszary chronione i wpływu na aktualne na danym terenie warunki hydrologiczne. Za stosowne należy uznać określenie możliwości wielokierunkowego wykorzystania projektowanych polderów przeciwpowodziowych. Rekomendowanym rozwiązaniem jest wykorzystanie terenów czaszy polderów pod ekstensywną działalność rolniczą. Wynika to przede wszystkim z możliwości zapewnienia zachowania charakterystycznych dla doliny Wisły, cennych przyrodniczo siedlisk łąkowych, których obecność potwierdzano już na wstępnym etapie prac nad Programem. Podany w Programie przykład wykorzystania obszaru polderu Koszyce-Szczurowa jako kopalni kruszywa (str. 58), może być nietrafiony ze względu na możliwe skutki oddziaływania na środowisko takiego rozwiązania: zmianę krajobrazu i możliwość degradacji siedlisk oraz zmiany hydrologiczne.</p>		<p>Należy pamiętać, że całość gruntów w czaszy polderu staje się gruntem Skarbu Państwa, co ułatwia zarządzanie obiektem, w tym umożliwia planowanie użytkowania pól siedlisk przyrodniczych i ich trwałego zabezpieczenia (m.in. na etapie uzyskiwania decyzji środowiskowej). By móc prowadzić działalność związaną w wydobywaniu kruszywa niezbędne byłoby uzyskanie pozwoleń, w tym uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Należy jednak podkreślić, że w Prognozie zaproponowano możliwy sposób zagospodarowania polderu, wykorzystując potencjał przyrodniczy obszaru. Przykładowy sposób zagospodarowania polderów nie uwzględnia działalności gospodarczej np. kopalni kruszywa oraz został zaproponowany w celu możliwości zwiększenia potencjału przyrodniczego, w tym właśnie możliwości zapewnienia zachowania charakterystycznych dla doliny Wisły, cennych przyrodniczo siedlisk łąkowych i wzrostu walorów krajobrazowych.</p>
6.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>Działania z zakresu zielonej hydrotechniki</p> <p>W Programie wskazano, że „rozwiązania stanowią inicjalny pakiet działań ze wskazaną lokalizacją i ogólnym zakresem prac, który wymaga opracowania odpowiedniej dokumentacji technicznej w ramach kolejnych etapów realizacji Projektu” - nie wiadomo czy przez dokumentację techniczną należy rozumieć również dedykowany</p>	Wyjaśniono	<p>Przedstawione działania stanowią bazę do planowania kolejnych tego rodzaju inwestycji. Celem pilotaży było również stworzenie praktyk ukierunkowanych na odtwarzanie naturalnej retencji. W kolejnym etapie opracowana zostanie dokumentacja, która będzie musiała uwzględniać uwarunkowania środowiskowe, warunki przyrodnicze. Dokładna analiza oddziaływań wymagać będzie m.in. inwentaryzacji przyrodniczej i uszczegółowienia rozwiązań umożliwiających zachowanie, bądź odtworzenie cennych elementów środowiska przyrodniczego. Przy opracowaniu dokumentacji niezbędna będzie współpraca z zespołem przyrodników, którzy będą weryfikować i konsultować założenia projektu. Realizacja dokumentacji obejmować będzie następujące etapy prac:</p> <p>a) Prace przygotowawcze:</p> <p>-Weryfikacja postanowień następujących dokumentów: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy, Plan urządzania lasów, Dokumenty dotyczące ochrony obszarów przyrody,</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>tym działaniom dokument strategiczny, a jeżeli tak, to kiedy zostanie opracowany oraz czy będzie dla niego przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Jeżeli taki dokument nie powstanie, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla Programu może być jedyną szansą oceny tych działań na poziomie strategicznym. Wobec tego, działania z zakresu zielonej hydrotechniki (zarówno typy działania oraz projekty pilotażowe w wybranych lokalizacjach) powinny zostać ocenione w prognozie w sposób wyczerpujący i adekwatny do poziomu szczegółowości projektu Programu, nie zaś wstępny (rozdział 13.11. prognozy „Wstępna analiza działań za zakresu zielonej hydrotechniki”). Analizy zawarte w tym rozdziale są przedstawione pobieżnie, brak konkretnych wniosków z oceny oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, zwłaszcza na potencjalnie występujące gatunki chronione. Np. w przypadku odtwarzania starorzeczy na str. 301 prognozy przedstawiono informację „Obszar starorzecza nadal z pewnością pełni funkcje przyrodnicze jako miejsce występowania objętych ochroną gatunków zwierząt. W tej grupie będą przede wszystkim gatunki płazów tj.: żaba zielona <i>Rana esculenta complans</i> oraz kumak nizinny <i>Bombina orientalis</i>, a także rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>”. W prognozie jedynie sygnalizowana jest możliwość wystąpienia oddziaływań negatywnych „Odtworzenie stanu starorzecza związane będzie z koniecznością usunięcia z jego części drzew i krzewów, co może mieć negatywny wpływ na lokalnie występujące gatunki ptaków”. Analizy w stosunku do działań z zakresu zielonej hydrotechniki należy poszerzyć, uzupełnić, wnioski przedstawić w sposób przejrzysty; w stosunku do możliwych oddziaływań negatywnych przedstawić rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensacyjne; zaproponować działania monitoringowe.</p>		<p>-Rozpoznanie lokalnych warunków klimatycznych, wodnych i glebowo-gruntowych, -Rozpoznanie uwarunkowań przyrodniczych (inwentaryzacja siedlisk i gatunków chronionych), -Wykonanie dokumentacji umożliwiającej odtworzenie naturalnej retencji z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i odbudową, poprawą stanu siedlisk, -Przeprowadzenie wszelkich prac związanych z przygotowaniem obszaru pod planowane działanie. a) Etap realizacji działania. b) Nadzór specjalistów przy realizacji działania. c) Prowadzenie działań monitoringowych. d) Przeprowadzanie regularnych czynności ochronnych. Zatem kolejny etap będzie obejmował zarówno opracowanie dokumentacji technicznej, jak również zweryfikowanie uwarunkowań środowiskowych, w tym wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej.</p>
6. 1.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Odnosnie odtwarzania starorzeczy przedstawiono kilka możliwych sposobów realizacji tego działania (str. 33 prognozy), ale brak oceny tych sposobów w prognozie, ani rekomendacji, który z nich stanowi najlepszy wybór. Należy zauważyć, że działania realizowane w celu poprawienia retencji starorzecza, na skutek prac ingerujących w dno zbiornika lub w jego linię brzegową (regulacja brzegów) mogą okazać się rozwiązaniem niekorzystnym z punktu widzenia zachowania jego naturalnego charakteru.	Wyjaśniono	Na obecnym etapie nie ma dostępnych danych umożliwiających dokonanie szczegółowych ocen i doprecyzowania dokładnych rozwiązań. Zaproponowano rozwiązania, które mogą być zastosowane, ale dokonanie wyboru zastosowanego rozwiązania nastąpi na kolejnym etapie. Tego rodzaju analiza możliwa jest do przeprowadzenia na etapie oceny oddziaływania na środowisko, przy znanych walorach przyrodniczych konkretnych lokalizacji oraz dokładniejszych danych na temat koniecznego zakresu prac technicznych. Działania te obejmują de facto renaturyzację zdegradowanych obiektów przyrodniczych, z założenia powodować więc będą pewne zaburzenie w istniejącym układzie przyrodniczym, ale realizowane w celu osiągnięcie lepszych warunków przyrodniczych w przyszłości, po zakończeniu prac ziemnych.
6. 2.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Odnosnie zalesiania nie wskazano jakie gatunki drzew zostaną wykorzystane. W prognozie powinny zostać przedstawione zalecenia w tym zakresie	Uwzględniono	Wprowadzono uzupełnienie w Prognozie. Realizacja działania obejmować będzie nasadzenia z gatunków rodzimych typowych dla obszaru objętego działaniem o charakterze zbliżonym do naturalnego układu biocenotycznego. Zalesienia powinny być prowadzone z zakresem i szczegółowym warunkami wynikającymi z opracowanego na dalszym etapie projektu przy nadzorze specjalisty przyrodnika.
6. 3.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Jako że kolejne lokalizacje dla działań z zakresu zielonej hydrotechniki nie są jeszcze wybrane, w Programie oraz w prognozie należy zawrzeć rekomendacje co do kryteriów wyboru tych lokalizacji. Przykładowym kryterium powinna być aktualna wartość przyrodnicza potencjalnego	Uwzględniono	Wprowadzono uzupełnienie w Prognozie, precyzując kryteria wyboru kolejnych działań, uwzględniając aktualną wartość przyrodniczą potencjalnego obszaru, położenie działania na obszarach zdegradowanych.

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		obszaru. Działania powinny być zaplanowane w pierwszej kolejności na obszarach najbardziej zdegradowanych, o niskiej wartości przyrodniczej.		
6. 4.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Dodatkową kwestię stanowią starorzecza przeznaczone do odtworzenia, które są zlokalizowane na terenie polderów Przykop oraz Koszyce-Szczurowa tj. w przypadku realizacji wariantu OP III (rysunki na str. 31 prognozy). Zgodnie z informacją na str. 32 „Wskazane starorzecza będą wymagały odtworzenia do „pierwotnego” kształtu i powinny zostać pogłębione do poziomu wód gruntowych, tak aby możliwe było utrzymywanie w nich wody nie tylko poprzez zalew powierzchniowy. Brzegi powinny być możliwie płaskie, skarpy nachylone ok. 1:5. Strefa brzegowa powinna zostać utrzymywana jako otwarta o niskiej roślinności poprzez regularne wykaszanie. Na części brzegów może być pozostawiona strefa szuwaru”. Ocena oddziaływania na środowisko tego zakresu prac nie została uwzględniona w prognozie.	Wyjaśniono	Na obecnym etapie nie ma dostępnych danych umożliwiających dokonanie szczegółowych ocen w tym zakresie. Tego rodzaju analiza możliwa jest do przeprowadzenia na etapie oceny oddziaływania na środowisko, przy znanych walorach przyrodniczych konkretnych lokalizacji oraz dokładniejszych danych na temat koniecznego zakresu prac technicznych. Działania te obejmują de facto renaturyzację zdegradowanych obiektów przyrodniczych, z założenia powodować więc będą pewne zaburzenie w istniejącym układzie przyrodniczym, ale realizowane w celu osiągnięcie lepszych warunków przyrodniczych w przyszłości, po zakończeniu prac ziemnych.
7.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Oddziaływania skumulowane Na potrzeby oceny w prognozie przeanalizowano działania wpisane w dokumentach strategicznych takich jak Plan Zarządzani Ryzkiem Powodziowym, Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborom wody oraz Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły. Należy ocenić, że analiza oddziaływań skumulowanych zawarta w prognozie ma zbyt ogólny charakter. Wskazane w załączniku nr 9 Oddziaływania skumulowane działania, wymienione są wyłącznie przy użyciu kodów, co utrudnia identyfikację danego działania i przypisanie do adekwatnego dokumentu strategicznego. W prognozie nie dokonano pełnych analiz pozwalających wskazać możliwe skutki kumulacji oddziaływań na środowisko, w szczególności na zidentyfikowane w granicach planowanych inwestycji obszarów chronionych i ich przedmioty ochrony. Przykładem tego jest działanie oznaczone w załączniku nr 9 do Programu kodem W_GZW_5003, określone pełną nazwą w załączniku 1 do Programu (str. 8-9). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2022 r. poz. 2739), jest to działanie pn. Budowa zbiornika retencyjnego na potoku Drwinka w rejonie Puszczy Niepołomickiej (...) wraz z budową polderu Puszcza Niepołomicka (wariant OP I). W zakresie potencjalnych kumulacji oddziaływań przedstawiono następujące wnioski: „nie przewiduje się wystąpienia istotnego wpływu skumulowanego na JCWP, nie przewiduje się wystąpienia istotnego wpływu skumulowanego na obszar chroniony, może potencjalnie wystąpić wpływ skumulowany na korytarz ekologiczny, niezbędne będzie wdrożenie działań minimalizujących zaproponowanych w niniejszej Prognozie i doprecyzowanych na późniejszym	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	<p>Przy analizie oddziaływań skumulowanych uwzględniono działania przewidziane w dokumentach strategicznych takich jak: Plan Zarządzania Ryzykiem Powodzi, Plan przeciwdziałania skutkom suszy, Program przeciwdziałania niedoborowi wody, Plan gospodarowania wodami, jak również inwestycje przewidziane przez RZGW Kraków i Rzeszów (PPI). Brano pod uwagę działania/inwestycje, które mogą prowadzić do skumulowanego oddziaływania z ocenianymi wariantami (OP I, OP II i OP III). W załączniku nr 9 zebrano inwestycje, które mogą powodować efekt skumulowany z działaniami przewidzianymi w ramach ocenianych wariantów. Dodatkowo przy ocenach oddziaływania uwzględniono oceny wpływu przedstawione w ramach przeprowadzonych ocen oddziaływania na środowisko (wykonanych w ramach poszczególnych prognoz oddziaływania na środowisko – dlatego nie przytaczano przedmiotów ochrony obszarów chronionych, bazowano na ocenach już wykonanych). Oceny te były przeprowadzone na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Podstawę oceny oraz przyjętą metodykę przedstawiono w ostatniej kolumnie tabel (załącznik nr 9). Należy również podkreślić, iż przeprowadzone oceny wykonywane są na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i pozwalają na zidentyfikowanie możliwego wpływu skumulowanego. W sytuacji realizacji Programu, dla każdej inwestycji przeprowadzana będzie odrębna ocena oddziaływania na środowisko, w tym uszczegółowiona ocena wpływu skumulowanego.</p> <p>W Prognozie zwrócono uwagę, że na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach sporządzanej dokumentacji środowiskowej wykonywana będzie analiza oddziaływań skumulowanych. Będzie to etap potwierdzenia/zweryfikowania zidentyfikowanych oddziaływań na etapie procedury strategicznej. Przyjęte w tabelach w załączniku nr 9 ID działania jest tożsame z numerami działań wykazanymi w rozporządzeniu w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły. W nawiązaniu do uwagi oraz w celu ułatwienia identyfikacji inwestycji, w załączniku nr 9 wprowadzono słownik inwestycji. Odnosząc się do analiz związanych z wpływem na obszar chroniony Natura 2000 Puszcza Niepołomicka PLB120002 – proponowane działania wynikające z ocenianego Programu nie powinny powodować wpływu na cele obszaru chronionego (co wyjaśniono w odpowiedzi na uwagę – pkt. 4.1). W związku z powyższym, realizacja polderu nie stanowi istotnej kumulacji z innymi działaniami z uwagi na brak przewidywanego wpływu na obszar Natura 2000. Propozycję działań minimalizujących dotyczących poszczególnych działań, mogących oddziaływać na środowisko przyrodnicze przedstawiono w rozdziałach 13.2. oraz załącznikach do prognozy, nie formułując ich ponownie przy analizach skumulowanych. Działania te mają zastosowanie również do ograniczania wpływu związanego ze zidentyfikowanymi oddziaływaniami skumulowanymi.</p> <p>W załączniku z analizą skumulowaną doprecyzowano zapis czy oddziaływanie dotyczy etapu eksploatacji czy realizacji.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		<p>etapie: uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach”. Możliwy wpływ skumulowany został przeanalizowany w sposób niewystarczający, ponieważ pominięto skutki oddziaływania na obszar chroniony Natura 2000 Puszcza Niepołomska PLB120002. Zwiększenie zdolności retencyjnej terenu w obrębie zbiornika i zmiana strefy zalewowej rzeki Drwinki może negatywnie wpływać na siedliska leśne, a jednocześnie zagospodarowanie terenów otwartych pod zbiornik (W_GZW_5003) oraz powodować zmniejszenie obszaru żerowisk dla puszczyka uralskiego Strix uralensis - przedmiotu ochrony w Puszcza Niepołomska PLB120002. Pomimo wskazania możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych o charakterze negatywnym, nie zaproponowano w stosunku do tych kumulacji możliwych do wdrożenia przykładów działań zapobiegających, minimalizujących i kompensujących. Nie wiadomo również czy zidentyfikowane oddziaływania skumulowane dotyczą etapu realizacji czy eksploatacji.</p>		
8.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>Rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub kompensacyjne</p> <p>W tabeli w załączniku 3 zestawiono łącznie 54 działania, jednak nie są to wszystkie działania minimalizujące, o których mowa w treści prognozy np. konieczność nadzoru chiropterologicznego (str. 237); konieczność poprzedzenia zalesień inwentaryzacją przyrodniczą (str. 306). W tabeli nie uwzględniono też koniecznych działań kompensacyjnych takich jak nasadzenia zastępcze drzew i krzewów. Z tabeli należy usunąć działanie 8K „Wykonanie szczegółowych analiz na etapie opracowywania raportu OOŚ/KIP”, ponieważ jest to obowiązkowy etap w procesie realizacji przedsięwzięć.</p>	Wyjaśniono i częściowo uwzględniono	<p>W tabeli w załączniku wprowadzono działanie dot. konieczności prowadzenia prac pod nadzorem przyrodniczym, który podejmował będzie odpowiednie decyzje w celu ochrony fauny i flory, zatem obejmujący również nadzór chiropterologiczny. W treści Prognozy przy identyfikowaniu oddziaływań w zależności od grupy zwierząt – odnoszono się do konkretnego nadzoru przyrodniczego. Zgodnie z uwagą, uzupełniono w tabeli w załączniku nr 3 uszczegółowienie specjalistów, dodano zapis dot. nasadzeń zastępczych oraz usunięto zapis: Wykonanie szczegółowych analiz na etapie opracowywania raportu OOŚ/KIP. Uzupełnienie wprowadzono w załączniku nr 3. Tabela w załączniku nr 3 stanowi Propozycje działań minimalizujących dotyczących realizacji polderów. Zapisy dot. działań z zakresu zielonej hydrotechniki (np. konieczność poprzedzenia zalesień inwentaryzacją przyrodniczą) znajdują się w rozdziale 13.11. Prognozy.</p>
9.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	<p>Monitoring</p> <p>Część działań monitoringowych ma być realizowana wg metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska. W przypadku pozostałych zaproponowanych działań monitoringowych nie wskazano częstotliwości ich prowadzenia, co należy uzupełnić.</p> <p>Poza wskazanymi działaniami dotyczącymi prowadzenia monitoringu przed rozpoczęciem prac należy uwzględnić również monitoring po zakończeniu prac, który umożliwi porównanie stanu przed i po realizacji założeń Programu. Założeniem dodatkowego monitoringu jest reagowanie na skutki wywołane przede wszystkim możliwą ingerencją w drożność znajdujących się w granicach oddziaływania inwestycji korytarzy ekologicznych, w szczególności w obrębie projektowanego polderu przepływowego Koszyce-Szczurowa (wariant OP II i OP III) i z przewidywanego znaczącego negatywnego oddziaływania w korytarz ekologiczny Dolina Górnej Wisły (KPd-10). Monitoring będzie stanowił również narzędzie służące do badania wykorzystania przez zwierzęta czaszy polderów i ewentualnego projektowania działań</p>	Uwzględniono	<p>Wprowadzono uzupełnienie w zakresie częstotliwości prowadzenia monitoringu oraz dodano nowe działania monitoringowe w zakresie drożność znajdujących się w granicach oddziaływania inwestycji korytarzy ekologicznych. Uzupełnienie wprowadzono w załączniku nr 3.</p>

Id	Nazwa podmiotu zgłaszającego	Treść zgłoszonej uwagi/wniosku	Sposób rozpatrzenia uwagi/wniosku (uwzględniono/nieuwzględniono/wyjaśniono)	Odpowiedź
1	2	3	4	5
		ograniczających negatywne skutki gwałtownego napełnienia wodą.		
10.	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo znak: DOOŚ-WST.410.18.2024.BW/MC)	Uwagi dodatkowe: <ul style="list-style-type: none">• lokalizacja polderów względem obszarów chronionych (Załącznik 7) - na mapkach są zaznaczone obszary chronione wraz z ich rodzajem, jednak nie są wpisane nazwy tych obszarów, co utrudnia zrozumienie wzajemnego położenia obszarów chronionych i poszczególnych polderów;• w Programie znajdują się informacje na temat podsumowania, np. na str. 111 „Odniesienie się do ewentualnych uwag i wniosków społeczeństwa, zgłoszonych w ramach procedury strategicznej, zostanie przedstawione zgodnie z art. 55 ust. 3 Ustawy OOŚ w Podsumowaniu do Programu działań”, czy też Rozdział 11 o nazwie „Podsumowanie Programu działań” - należy wyjaśnić, że podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy ooś, jest podsumowaniem przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a nie podsumowaniem opracowywanego projektu dokumentu. Należy w tym miejscu przypomnieć, że zgodnie z art. 55 ust. 4 ustawy ooś, organ opracowujący projekt dokumentu przekazuje przyjęty dokument wraz z podsumowaniem właściwym organom opiniującym.	Uwzględniono	W Prognozie poprawiono załącznik nr 7 dopisując nazwy obszarów chronionych. W Programie poprawiono zapis dotyczący Podsumowania.